

Poštšina plačana v gotovini.

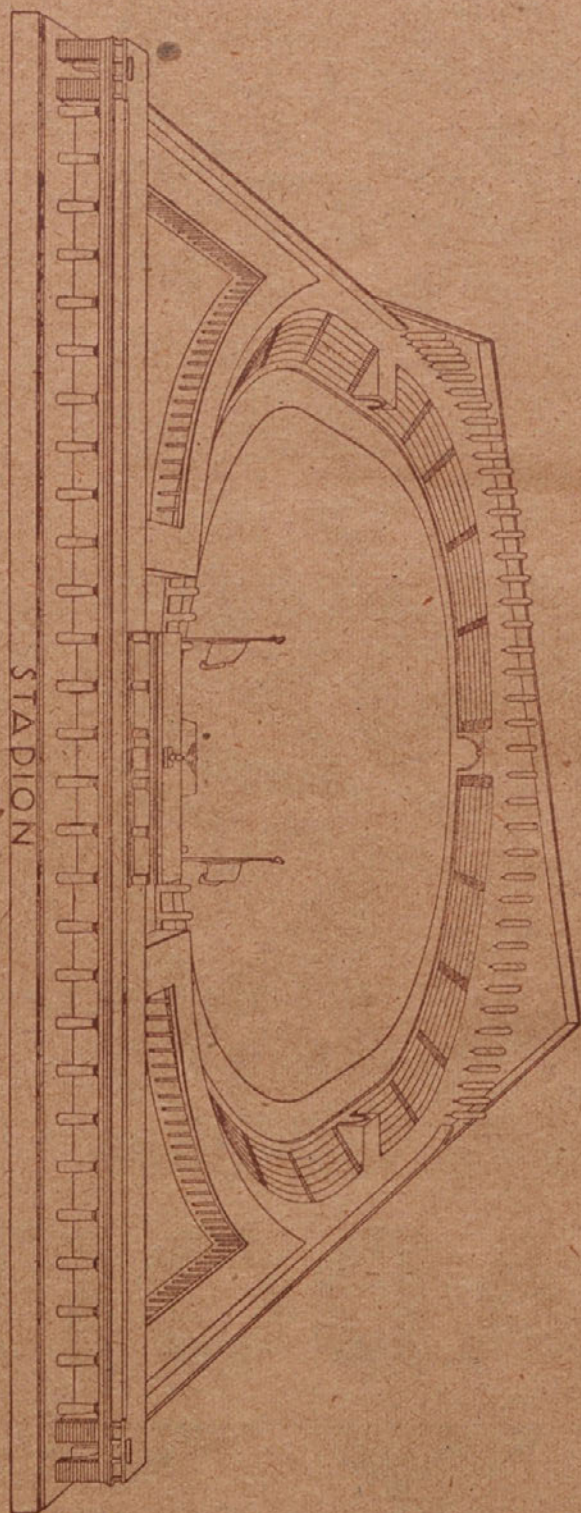

MLADOST

1926

Št. 12

STADION

38.506 III. M. b.

"Aladast"

XIX. 1926. propalua

XX

Posvetitev sv. Alojziju.

Mi katoliški mladeniči,¹ v duhu potujoči v Rim h grobu našega slavnega zaščitnika svetega Alojzija, si prijateljsko segamo v roke z vsemi mladeniči celega sveta, ki sv. Alojzija časte, in po njegovem zgledu si skupno odbiramo *življenski načrt*, da po njem postanemo sposobni in vredni sodelovati pri *obnovi življenja in človeške družbe po krščanskih vzorih*.

Zato slovesno in enodušno izjavljamo, da hočemo svoje življenje in mišljenje uravnavati po sledečih smernicah:

1. trdno bomo stali v *katoliški veri*, naj bi še toliko ljudi od nje odpadlo ali zanjo omrznilo;

2. zvesto bomo ljubili *sv. Cerkev*, nevesto Kristusovo, in jo bomo vedno kot svojo mater branili pred napadi nasprotnikov;

3. smatrali bomo za svojo častno dolžnost, da si pridobimo pravo *katoliško izobrazbo* in čim globokejše versko znanje;

4. prepričani, da temelji vsaka prava moč v zmagi nad strastmi, bomo po zgledu sv. Alojzija neomajno čuvali *čistost srca* predvsem s pogostnim svetim obhajilom in s posebnim češčenjem Matere božje;

5. prizadevali si bomo končno, da bomo postali pravi *katoliški značaji*: zvesti, resnicoljubni, hvaležni staršem in dobrotnikom, med seboj prijatelji, do slabotnejših pa postrežljivi in velikodušni.

Prosimo presveto Srce Jezusovo po priprošnji blažene Device Marije in svojega zaščitnika svetega Alojzija, naj milostno blagoslovi te naše sklepe, naj podeli obilno milost, da jih bomo izvrševali in naj nas za uspešno apostolsko delo usposobi, da tako tudi po našem prizadevanju človeški družbi čim prej zasije »*mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem*«.

¹ To izjavo je lastnoročno in prostovoljno podpisalo blizu 11.000 slovenskih mladeničev, med njimi mnogo Orlov. Pole s podpisi so se vezale v knjigo, ki bo dne 31. decembra t. l., za priložnost 200 letnice Alojzijeve proglasitve svetnikom, ob navzočnosti mladine vseh narodov, tudi slovenske, s knjigami drugih narodnosti vred položena v Rimu na grob sv. Alojzija.

Sveti Stanislav.

Za 200 letnico svetništva: 1726—1926.

R. Trnovčan.

*Bil je borec.
Pa ne tak z viharjem in trdim korakom,
z očmi, merečimi bežne dni,
s krepko, veliko besedo,
ki biže v svet, da vse drhti —
ne tak!*

*Pa se je boril in je zmagoval,
bežne dni je v večne koval,
pel z mehko besedo je do neba,
iz sebe je pel, iz velikega srca.*

*Iz pesmi njegove je roža vzknila,
čista lilija z rahlo belino,
nežen vonj je v svet temen razlila
in svetcu zalila srca globino.*

*In svetec je krenil s trudno nogo
čez daljne poljane v sveto nebo,
na vrata je z lilijo belo potrkal
in šel je v sveto nebo.*

A. Ilija:

Mi in naš naraščaj.

Naravno je, da je organizacija, ki nima naraščaja, obsojena na smrt. To je dandanes jasno menda vsakomur, zato je najbrže ni organizacije, ki ji je v resnici za življenje, da ne bi vsega storila za svoj podmladek.

Z veseljem lahko ugotavljamo, da se naša orlovska organizacija mnogo trudi za svoj naraščaj. Trudi pač zlasti zato, ker gre orlovstvo ravno z upanjem v svoj naraščaj z zavestjo in sigurnostjo novemu življenju nasproti, življenju, ki nam je poročstvo boljših dni. Trudi se, ker se zaveda, da kogar je mladina, tistega je bodočnost.

Orlovska mladina! Kdo bi se ne zavzemal zanjo! Kako je zgovorna in urna, kako teka in skače, ne pol ure ali eno popoldne, temveč dokler bi jo pustil! Ko pa je treba pri kakem sprevedu korakati lepo v vrsti, kako ti malčki pazijo, da bi ne bilo kaj narobe, pri tem pa temu ali onemu uide izpod čepice hiter pogled, češ: »Bogve, če me domači vidijo, pa sosedovi« — pa bogve kdo še! — Kdo bi se ne zavzel za to mladino? Kdo bi se ne potrudil z vsemi svojimi močmi, da bi bila ta mladina zdrava in poštena? Kdo bi ne izrabil vsake prilike, da vcepi v srca teh živih mladev močno vero v Boga in v moč svoje volje, kdo, ki je okusil grenkost tujine, bi jim ne govoril z vso svojo dušo o lepotah naše zemlje, in kdo, ki je prežet od orlovskega duha, bi jim vedno in vedno ne govoril o slovenski besedi, da bi jo tudi ti ohranili čisto in nepokvarjeno in da bi jo povsod branili in varovali kakor dragoceno zapuščino prednikov?

Da, vneto skrbimo za svoj naraščaj, na shodih in tečajih se posvetujemo, kaj bi opustili in kaj vpeljali, da bi se naš naraščaj kar najbolje razvijal. — Toda to še ni vse! To je komaj polovica! Predlogi in sklepi, ki jih »publika« na raznih zborovanjih odobrava in »enoglasno« sprejema, nam sami ne bodo vzgojili naraščaja; tembolj si ga bomo vzgojili mi sami, zlasti s svojim — zgledom.

Kakršen je »Orle«, tak bo »Orlič«! Če bodo »Orli« polni orlovskega duha, si bo ta duh kmalu utrl pot tudi v srca »Orličev«. Zato pa mora naraščaj videti v članih prav take »Orle«, o kakršnih jim govorimo pri naraščajskih sestankih oziroma na fantovskih večerih: fante, ki so ponosni na moč in lepoto mladega telesa, ki se pa dobro zavedajo, da mora biti to krepko telo čista posoda junaške duše, ki se zopet in zopet v mladostnem poletu dviga k Njemu, ki je dal oboje, zdravo telo in močno dušo, k Stvarniku, »ki vse ohranjuje in vlada«. »Orlič« mora videti v »Orlu« oživotvorjeno »Zlato knjigo«, v kateri so v krepkih in natančnih potezah načrtana vsa naša pota. Vsak član, ne samo predsednik ali kak drug vplivni odbornik, vsak mora biti neutrudljiv misijonar, ki z zgledom vedno, večkrat tudi z besedo, navaja naše najmlajše h krepostnemu življenju. Zato se med »Orli« ne bi smela slišati nikdar nobena količkaj sumljiva beseda, vpričo mlajših pa že celo ne, ker »kakor stari pojo, tako mladi žvrgole«. — Večkrat se slišijo pritožbe nad nediscipliniranostjo naraščaja. Toda ali nismo pri tem tudi mi prizadeti? Ali se ni naraščaj morda od nas navadil discipline in reda, oziroma nediscipline in nereda? — V kotu telovadnice stoji bradlja, ob njej sloni član v telovadni obleki in malomarno kadi, da daruje monopolni upravi svoj dnevni prispevek, v drugem kotu imata blagajnik in podpredsednik »izredno« sejo, v tretjem nekdo pregleduje prožno desko, v četrtem pa stoji nekaj »Orličev«, ki začuden opazujejo pešico telovadcev, ki sredi telovadnice »v trudu in znoju« vadi proste vaje. Kdo bi se torej še čudil mladi krvi, ki vse lahko prenese, le miru ne, če ni tako krotka in ubogljiva, kakor bi bilo želeto, če se ne giblje in ne stoji po povelju vaditelja, kakor bi ne bilo življenja v njej? Saj se vedno lahko izgovarja, češ, saj še starejši ne delajo tako. Ne bodimo jim torej

kamen spodtike, saj je še volja v nas, da mislimo, kar hočemo in da delamo kar in kakor hočemo. Tako delajmo, da se bodo naši mladi povsod lahko ravnali po nas, povsod: v telovadnici, pri sestankih, na prireditvah, na izletih, povsod naj iz našega življenja spoznajo, da smo prebrali »Zlato knjigo« in da pišemo »knjigo življenja«, ki se z njo popolnoma ujema. — Pokažimo našim »Orličem«, da so res »naši«, da smo vsi sinovi ene velike družine, da ni druge razlike med nami, kakor te, da so eni starejši, drugi mlajši. Ne hodimo prevzetno mimo njih, češ, to so pa naši »ta mali«, ampak bodimo prijazni in polni ljubezni do njih, da bodo spoznali, da tudi oni nekaj pomenijo v naši organizaciji. Če vidiš koga, ki se trudi, da bi naredil vajo, ki jo je videl pri kakem starejšem telovadcu, ne zavpij nad njim, da si vpričo starejših ne bo več upal prijeti za orodje, ampak stopi prijazno k njemu in mu pomagaj in sam ne boš vedel, kdaj misijonariš za veliko orlovsko misel. Pa tudi izven telovadnice, na cesti in povsod, kjer prideš z njim v dotiko, mu s prijazno besedo pokaži, da ga imaš rad, ker je »Orlič«. — Dalje: Veselja našim »Orličem«! Varujmo njihova rdeča lica in nedolžno luč njihovih oči! Ne strašimo jih pred življenjem, češ: »Boste že videli, ko boste stopili v življenje, kako je hudo!« (kakor včasih šestnajstletnik poučuje, morda celo »vzgaja« petnajstletnika). Pustimo jim mladost, naj jo uživajo! Naj se vesele božjega stvarstva, pazimo le, da se kje nehotе in nevede ne nasrkajo strupa, ki bi jih utegnil ustaviti v njihovem mladostnem poletu. Poučimo jih o vseh težavah, ki jih čakajo, toda povejmo jim tudi, da te težave niso nepremagljive, da je težko ohraniti si poštenost do groba, da pa ni nemogoče. Navadimo jih tudi najtežje težave prenašati s smehom na ustnicah. Seveda pa moramo biti najprej sami doma v tej umetnosti. Zato mora izginiti iz naših vrst tisti temni pesimizem, ki ves svet vidi v najbolj črnih barvah, ki misli, da ni nobenega poštenega človeka več na svetu. Bodimo veseli, saj je svet velik in lep, le po človeški pohlepnosti nam je postal skoro premajhen in umazani ljudje so ga nam umazali. Mi pa pojdemo ponosno mimo vsega tega, ne pustimo, da bi nam pohlep po premoženju kalil srečo, da bi nam pohota gnusno ranila duše in nam vzela veselje do življenja. Zato pa: Le kujmo visoke in zdrave načrte, saj je mlado življenje v nas, in pojdemo vztrajno za njimi in če nam težave in nevarnosti zaskočijo pot, ne vijmo rok in ne obupujmo, kakor nevešči gasilci ob požaru, ampak odločno zgrabimo in se borimo in težava bo premagana, zopet bomo za eno stopnjo bliže cilju. In potem se bo tudi naš naraščaj mogel naučiti od nas moške odločnosti in podjetnosti, brez katere je danes vsak posameznik kakor tudi narod izgubljen, ker boj za obstanek morda še nikdar ni bil tako hud kakor danes.

Orlovstvo nikakor ni samo sport! Orlovstvo je tudi šola, težka in dolga šola, v kateri sam Bog daje izpričevala. In v tej šoli smo vsi učenci in učitelji: učenci, ker se neprestano izobražujemo v tisti znanosti, ki je obsežena v kratkih besedah: Spolnuj zapovedi! in učitelji, ki hočemo in moramo izobraziti v tej znanosti tudi naš naraščaj. Sedaj, ko imamo še »Mladce«, ko je tako rekoč vsa slovenska mladina v orlovskih rokah, moramo biti še bolj požrtvovalni učitelji, ker kakršna je mladina, tak bo narod. In mi hočemo imeti zdrav in pošten narod, tako zdrav, da bo lahko prenesel današnjo kruto borbo za kruh, in tako pošten, da si bo znal in mogel ohraniti v splošni materializaciji in nemoralnosti svoje katoličanstvo v besedi in dejanju. — Zato mora biti tudi naša mladina zdrava in poštena!

Bratje! Delajmo za razširjanje dobrega časopisja!

Splošne orlovske tekme v l. 1926.

Obenem, ko se po naših odsekih v telovadnicah in na fantovskih sestankih začenja posebno živahna delavnost, prinašamo uspeh zadnjih splošnih tekem, ki so se po naših okrožjih izvršile spomladi letošnjega leta. Plemenita tekma v dobrem se prav lepo podaja orlovstvu. Lepo in prav je, če se odlikuje mlad fant pred drugimi po svoji telesni in duševni lepoti, še lepše je, če more cela vas, cela lara v lepi tekmi z drugimi pokazati sadove svojega telesnega in duševnega dela. Naše splošne tekme so take. One dokazujejo, da naši fantje dolge zimske večere na najboljši in najkoristnejši način uporabljajo. Tam v telovadnicah se mladeniči urijo in pri tekmah pokažejo, kako more trdna volja premagati okorelost in napraviti tudi izdelano telo kmetkega in delavskega mladeniča prožno in okretno. Na fantovskih sestankih so Orli predelali težko pa važno stvarino »Socijalnega vprašanja«, večkrat brez učiteljev, in na tekmah so pokazali, da so se poglobili v ta vprašanja z uspehom. Pa tudi orlovska organizacija se je pri tekmah izkazala. Bratje od ekspozitur in okrožij so hodili okoli in pregledovali delo po odsekih in pri tekmah izpraševali in sodili. Pri tekmah se odkrijejo sposobnosti in sklepajo se na pravih temeljih poznanstva in prijateljstva. Naša organizacija se pogloblja in utrjuje. Zato pomenijo naše splošne tekme važno panogo, morda eno najvažnejših panog našega organizatoričnega, kakor tudi našega obče kulturnega dela. Naj bode to poročilo in razvrstitev polovice odsekov vsakega okrožja po doseženih uspehih bodrilo sedanjim zmagovalcem, da na svoji poti vztrajajo, drugim pa opomin, da brez resnega dela ni uspehov in da orlovstvo pomeni delo, ki nam pa zagotovi tudi — zmago.

Vrsto odsekov (polovica tekmujočih) v vsakem okrožju si po uspehih sledi v naslednjem redu:

Triglavsko okrožje:*

Jesenice
Koroška Bela
Gorje.

Kranjsko okrožje:

Mavčiče
Šmartin pri Kranju
Tržič.

Krekovo okrožje:

Reteče
Žiri.

Vrhnjsko okrožje:

Vrhnika
Verd
Rovte
Horjul
Zaplana
Polhovgradec
Stari trg pri Ložu
Hoterdršica.

Kamniško okrožje:

Komenda
Moravče
Vače.

Ljubljansko okrožje:

Dravlje
Ljubljana - Sv. Peter
Ježica
Sv. Helena
Ljubljana - Rok. dom
Šmartno pri Litiji
Zagorje ob Savi
D. M. v Polju
Dol pri Ljubljani.

Trebanjsko okrožje:

Trebnje
Mokronog
Tržišče
Št. Rupert.

Ribniško okrožje:

Ribnica.

Šmarsko-rogaško okrožje:

Kostrivnica
Šmarje pri Jelšah.

Novomeško okrožje:

Št. Peter pri N. mestu.

Celjsko okrožje:

Griže
Petrovče.

Krško okrožje:

Rajhenburg
Brežice.

Koroško okrožje:

Šmartno pri Sl. gradu
Pameče.

Ptujsko okrožje:

Ormož.

Dijaško okrožje:

Mariabor
Kranj
Ljubljana - Marijanišče.

* V zmislu določb tekmovalnega reda za leto 1926 se priobči v »Mladosti« le prva polovica odsekov, ki so tekmovali pri splošnih tekmah. Odseki so razdeljeni po okrožjih tako, da stoji na prvem mestu tisti odsek, ki je v okrožju pri tekmah dosegel najboljši uspeh, za njim drugi itd.

R. Trnovčan:

Nocoj je lep večer.

*O nocoj je čudo lep večer!
V polja legla rahla je jasnina,
da se je raznežila daljina
in nalila v vsako dušo mir.*

*O nocoj je čudo lepa noč!
Iz polj daljnih zvezde so se vzpele
in nad nami svetlo zagorele,
v daljni Betlehem pot iskajoč.*

*O nocoj je čudo lep večer!
V črnih gozdih pesmice šumijo
in o Detetu vse govorijo,
tiho sanjajo v božični mir — — —*

Brat Janez:

Rimski mozaik.

3. Firenze in Fiesole.

Vožnjo po plodni Toskani je Korel porabil za pouk nad nami neukim ljudstvom. Neumoren je in porabi vsak čas.

»V Firenzi stopimo nekako prvič uradno na italijanska tla. Nastopati je treba strumno, telovadski! Človeka presodimo po prvem vtisu, tako tudi družbo! Osem ur imamo časa. Veliko! Jaz se ne bom zaril v kako Ghirlandajeva fresko in pred njo preždel dopoldneva. Gre za to, da si ustvarimo celoten vtis o Dantejevem mestu. In tu se je brat Jernej pokazal genijalno! Moj nemški vodnik piše, da je iz Fiesole najlepši, kraljevski pogled, na mesto. Glejte, in brat Jernej nam napravi na Fiesole kosilo. To bo bržkone malo više ležeč kraj, zasenčen od oljk in pinij, nekako letovišče. Tam bomo sedeli na verandah in zrlili dol na mesto... Bratec, pripravite se za velike reči...«

S svojo zgovornostjo in srečo nas je kar omamila. Ko smo izstopili na obširnem firenškem kolodvoru, je sicer čutil vsak v očeh in udih neprespano noč, a želja za napovedanimi dožitvi nas je s krepkim pogonom gnala v mesto. Najprej smo krenili v cerkev blizu kolodvora: Santa Maria Novella. Njena velikanska obsežnost nas je osupnila. Česa podobnega pri nas nismo vajeni, kar razgubili smo se v ogromnem prostoru. Vendar Italijani umejo prostranost svojih velikanskih svetišč, ki z neko silo in nedomačnostjo pritisne na človeka, zabrisati s preljubskimi, majhnimi stranskimi kapelicami, kamor postavijo najrajši kak kip Matere božje ali kakega priljubljenega svetnika. V teh stranskih kapelicah se odigrava domala vsa pobožnost. Samoten polmrak, razsvetljen le radi domačnosti od par zastrtih svetilk, udobni klečalniki, starinske umetnine in živobarvne slike, vse to vpliva globoko religiozno na srce in ovije dušo v tisto mistično razpoloženje, v katerem človek išče in uravnava svoja pota z Bogom. Imáš vtis da se šele v teh kapelah, s skrivnostnim šepetom sklonjenih molilcev začne pravo svetišče, medtem ko je ostala cerkev skrbno urejena galerija pestrih umetnin. V vseh večjih italijanskih cerkvah se mi je vsiljevala ta misel.

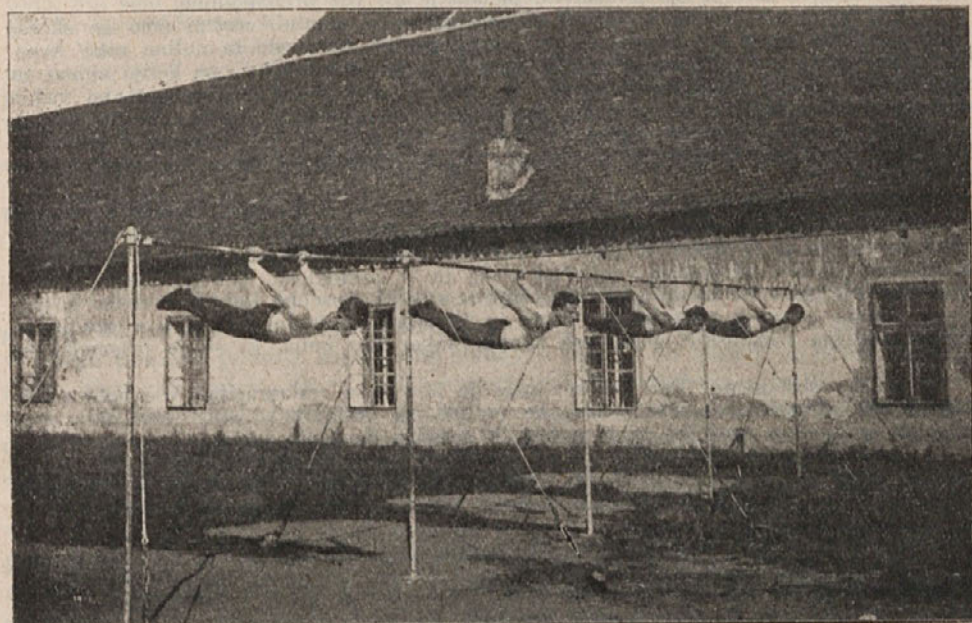
Po škofovi sv. maši smo se strnili okrog gospoda Gregorja, ki je v tem trenutku prevzel bridki posel skupinskega vodje. Ko smo v Rimu zvedeli definitivno, da s telovadbo ne bo nič, smo se tembolj vrgli na ogledovanje mesta in izlete. Tedaj je postal dobri gospod Gregor kar sam po sebi nekako vodja vseh izletnikov. Vsaj njegova skupina je po potrebi in taktiki nekaterikrat narasla v ogromnost, ki mu je povsod sledila, se pehala okrog njega in ga ubijala s stotisoč vprašanji in odgovori. Gospod je prelubezniv in dober kot duša, ki je že na izlet šel s tem namenom, da se žrtvuje, vendar je vseeno koncem koncev tudi zanj bila vsa stvar zelo naporna in bo najbrže težko še na ta način potoval po Italiji.

Mi smo se zaenkrat postavili na udobno stališče, da uživamo iz njegovih zakladov in se prepustimo njegovemu večjemu vodstvu. Izjema je bil seveda Korel, ki se je takoj sprva postavil na lastne noge. Z nemško potovalno knjigo in znanjem laščine si je upal sam zavojevati Firenze. Sicer je že prej napovedoval, da bo hodil svoja pota.

Zato sem bil veselo presenečen, ko ga zagledam pred stolnico, kako je pozorno motril bronasta vrata znamenite osmerokožne krsne kapele. Čeprav nam je priporočal strumen nastop, vendar on sam v tem trenutku ni vlival Lahom baš strahu v kosti. Najbolj je še sličil predvojnemu višarskim romarjem. Pod pazduho je tiščal dežnik in *Ricordo di Firenze*, ki ga je moral pravkar kupiti od kričavega prodajalca za pretirano visoko ceno. Klobuk je pomaknil nazaj in široko razkoračen brskal po svojem nemškem vodniku. — Toda kljub vsemu sem imel Korlov pojav pred to znamenito umetnino za dobro znamenje, uverjen, da umetniško ozračje lepe Firenze plodonosno vpliva tudi na Korlovo dušo.

»Pa si rekel, da se ne boš brigal za umetnine!« ga nabodem. Več hvale kot graje je bilo v mojem glasu. »Glej, o teh vratih pravijo, da so najlepša na svetu!«

»Naj pravijo, kar hočejo,« — je godel prijatelj. »Moj stric je kovač, pa bo hotel, da mu tudi iz njegove obrti kaj povem iz Italije...«

Priprave za rimske tekme: Polovica vrste izvaja razvko v vesi zadaj.

S tem je bil seveda vsak razgovor končan. Tudi ni hotel z nami po mestu, češ, da hrani moči za Fiesole.

»Ljubim in se radujem žive narave, ni mi pa za oljnate barve in okamenine!« Tako je odšel samsvoj.

Mi smo v naglici obletali nekaj cerkva, ogledali si mimogrede čudovite krasote, ki so jih bogati Medicejci nakopičili v Palazzo degli Uffizi in Palazzo Pitti. Za natančnejši ogled bi rabili cele mesece. Končno smo se v mali skupini povzpeli še na vrtoglavo visoko ravno streho Palazzo vecchio, ki s krasnim, značilnim stolpom gospoduje nad celim mestom. Od tu so slavni Medicejci vladali lepi Firenzi in jo bogatili z umetninami vsega sveta.

Neprestana hoja po trdem kamenju nas je utrudila. Nad mestom je kuhala izredna soparica. Utrujenost je lezla v noge, da smo skoraj zavidali srečnega Korla, ki se je »šparal«. — Pozneje smo zvedeli, da temu ni bilo tako. Ne da bi se hotel poslužiti električne železnice, je proti Fiesole nameril kar peš svoj korak, »da bi mu več zadelo«.

Mi nismo bili tako romantični. Ura je šla na poldan in nujno smo pričeli iskati tramvaj za Fiesole, kjer nas je čakalo pripravljeno kosilo, za katerim so godrnjali tudi naši želodci.

Tu pa so se pričele težave in toliko obetajoči Fiesole je kakor senčni oblak legel na solnčen spomin naše rimske poti.

Naenkrat je spodaj na tramvajskem postajališču čakala šumna množica ljudi, ki so vsi hoteli v Fiesole. Zvonilo je poldan. Iz tovarn so se vsipali delavci in nastal je cel metež okrog električnih voz. Počasi, počasi je odpeljeval voz po 50 pasantov v našo smer. Čakalci so postajali nestrpni, mnogi so stoprav sedaj čutili, kako so utrujeni.

»Kaj je s Fiesole? Ne vozi električna? Kako daleč je peš?« — Čez dvajset minut odide tramvaj; pešpota je eno uro.

Tako si slišal vprašanja in odgovore.

Nekateri so bili pametni. V bližnjih restavracijah so si za 10 lir naročili dobro kosilo in še podremali do vlaka.

Večina je vztrajala. »Fiesole moramo videti!«

Končno smo prišli na vrsto. Uporno počasi je škripal voz navzgor. Čim više smo se dvigali, tem počasneje je šlo, tem daljši so bili odmori.

»To je škandal! Vozi, kakor da bi peljal gnoj!« smo se jezili in ponujali vozniku cigarete, da bi »bolj pritisnil«, pa je le resignirano stresal z rameni in tako smo lezli dalje. — Parkrat smo se sploh ustavili, menda je bil voz prenapolnjen.

Niti najmanjši vetrič ni dihnil skozi ozračje, v zagatni vročini smo se skoraj dušili. Malokdo se je zmenil za res prekrasen pogled na mesto in dolino reke Arno. Nad belim mestom se je vzpel najvišji dan. V mirni solnčni luči se belijo zidovi in ceste, rdeče ploske kvadrataste strehe in rišejo kratke sence. Solnce gori na vitkih slemenih orjaške kupole, ki se dviga nad stolnico in gospoduje celemu mestu. Šele iz te daljave se more presoditi njena veličastnost. Nič čuda, če je velikemu Bramanteju dala zamisel in vzor za najlepšo in največjo kupolo sveta, ki se danes boji nad grobom sv. Petra v Rimu.

Iz morja hiš se dviga le še stolp Medicejske palače, iz te daljave podoben vitkemu minaretu. Nič ne kazi lepih, zaokroženih ert mesta, niti ni videti tovarniških dimnikov. Sploh se zdi, da je to srečno mesto brez zanemarjenih predmestij, kjer se koti revščina in nesnaga, da živi od solnca, vonjivega zraka in — preteklosti. Četrtn milijonsko mesto, pa sniva pokojno v široki dolini kakor otrok v zibelki. Posebno ljubeč je venec gričev, ki ga obdaja, posut z razkošnimi vilami in temnimi pinijevimi gozdovi, v ozadju pa temna modrina toskanskih gora, vse skupaj kakor kos neba, ki se je prismejal na zemljo...

Končno obstanemo. Par korakov proč je bila naša restavracija. Vse nabito. Na majhen vrt, obraščen, da niti v zrak ne vidimo, so postavili za silo nekaj miz, med katerimi se gnetejo strežniki, ki le počasi in neredno donasajo jedila.

Korel je prišel pred nami. Njegov visoki glas sem izmed stotih takoj ujel. Videl sem ga, kako je gestikuliral in se drl, vendar kdor ga pozna, je vedel, da je v gotovem oziru zadovoljen. Mogel je zabavljati, krepko zabavljati in deloma upravičeno, zato je bil v svojem elementu.

»Se je že začelo! Ali nisem pravil: zadnje naše kosilo je bilo pred večerajšnjim. Za deset dni smo dobri! Kaj bo šele v Rimu! Brateci, kupite si doli v mestu kruha, v Rimu še tega ne dobimo, ker je na karte. Vrnem se pri priči v Ljubljano, če gre le še eden z menoj... Ali je to kakšen aranžma! Kje je brat Jernej?«

Ril se je med množico in menda s prav zločinskimi nameni iskal brata Jerneja. Ta pa je vztrajal spodaj v mestu do zadnjega kakor kapitan na potapljačih se ladji. Poslednji se je odpeljal in došel na mesto, ko je večina že dobila kosilo. Toda, kakor hitro se je prikazal, so ga obsuli Hrvatje z ljutimi protesti in očitki, tako da revč menda še do tisto malo kosila ni prišel.

Sicer pa je bilo treba takoj misliti na odhod. Čim prej, tem bolje! Tramvaj je odvažal še z večjo počasnostjo. Sprejemal je le po 30 oseb, češ, navzdol je nevarno! Seveda smo se bili za vstop kakor za rešilne čolne. Bili so prav zanimivi prizori.

Kočijaži so bistro pregledali položaj in prav tisti, ki so se pred par trenutki ponujali za dostojne cene, so postali naenkrat zapeti. Prevoznina v mesto je hipno poskočila za sto in dvesto procentov. Vedeli so, da bomo plačali vsako ceno ali pa hodili peš, ker nas električni voz nikakor ne bo mogel pravočasno zvoziti do vlaka.

Pričela so se pogajanja, vpitje, grožnje...

Slišal sem Korla, kako je vpil nad voznikom: »Ti zavrženi makaron laški, pet lir ali pa nič! — Hočeš? Misliš, da sem kak laški lacerone! Sono Jugoslavo! Dov'è guardia? Kje je policija?...«

Pa ni nič pomagalo. Ti tiči znajo. Kdor se je hotel voziti, je moral plačati zahtevano vsoto.

Dobil sem voz, pa prišel med Hrvatje, ki so tako strahovito zabavljali čez »Kranjce«, da sem se stisnil v kot v strahu, da me vržejo z voza kot grešnega Jona.

Ura je bila že tri in polštirih, a še vedno ni bilo vseh, vsak hip je cepnil še kak fiesolski »romar«. Končno je bilo dano znamenje za odhod in vlak je odpeljal. Že smo se pomikali izven kolodvora, kar pridrvi zadnja skupina 20 ali 30 ljudi na kolodvor.

Med temi zaostalimi ptiči je bil tudi — Korel. V svoji trmi ni maral plačati zvišane voznine in je šel rajši peš. Tako mu je Fiesole res veliko zadelo...

Ves zaripljen nekaj časa sploh ni mogel govoriti. Prvo, kar je spravil iz sebe je bilo: »Preklet Fižol! Če nas mislijo uničiti, naj kar povedo, da se bomo vedeli braniti. A kje je Jernej?« —

No, Jernej je bil edini, ki ni izgubil nikoli glave, ne tu, ne pozneje. Mirno je kadil svojo pipo in niti Hrvatje ga niso mogli spraviti iz kože. Izkazal se je premišljenega vodnika, seveda, Fiesolski izlet si je bržčas drugače zamislil. Tudi mi!

Korel je bil nepomirljiv. »Tako bo šlo sedaj vso pot. Manjka samo še, da me niso okradli! — Me pa še bodo!« Govoriti zna tako prepričevalno, da ima tudi največji nesmisel videz resnice.

»Z današnjim kosilom sem si pokvaril želodec. V Rimu dobim tifus in malarijo. Spali ne bomo nič. Pripravite se na smrdečo slamo, podgane in stenice! A kje je Jernej?«

Kakor vselej, je Korel tudi topot pretiraval. Bili smo ves čas zdravi. Nekaj jih je res dobilo bolezen v Italiji, a to se je zgodilo najbrže na poti nazaj, ko smo pili slabo vodo. Bili smo razmeroma dobro postreženi, našli smo vse urejeno in s stanovanji smo bili še celo zadovoljni. Kaj smo hoteli: začetek je povsod težak!

Vlak je zahropel globoko, se pretegnil, vrgel po sebi šop isker in oblak dima ter zdirjal proti jugu. Izgnila je lepa Firenza. Kolesa so zašklopotala v soteski in ko je prvi hlad zavel s hribov in smo zvrnili par kozarcev Chiantija, se je dobra volja vrnila. Tudi Korel je pozabil na »Fižol« in je bratu Jerneju vse odpustil. (Dalje.)

Hrastov:

Tistim, ki narobe pišejo.

Svečanov Lojze je v dveh letošnjih številkah pisal tistim, ki narobe govorijo, jaz bom pa danes tistim, ki narobe pišejo: onim, ki se zavedajo velikega pomena pisanja samih naš članov v list, ki so goreči prijatelji fantovskega lista, ki hočejo, da tudi iz njega veje duh, katerega glasilec je — fantovski. Tistim torej, ki dobro mislijo — pa včasih kakšno narobe zapišejo. Odločil sem se pa predvsem radi tega, ker sem večkrat bral v »radiju«, kako se ubogi urednik lasa s posameznimi brati dopisniki.

Vprašam koj. v začetku: zakaj imamo urednika?

Po mojih mislih ne samo zato, da ureja v ožjem smislu snov, ki naj bo tiskana, ker je to res preveč ozek pojem. A nekateri mislijo, da je urednik baš za to in samo zato, kar pa ni res! Treba je mnogo, mnogo več. Predvsem izmed zbranega izbrati in to dobro izbrati. Saj mi vsi, ki čitamo, prav dobro vemo, kako smo izbirčni, naravnost sitni. Enemu to ni všeč, drugemu spet drugo ne, sploh je težko vsem ustreči. Lahko bi rekel: kolikor članov, toliko želj! — Pa tudi javnost izven naših vrst ima menda tu besedo zraven, vsaj toliko, ker list bere, pa si ob tem ustvarja sodbo. Mislim, da nam pač ni vseeno, kakšna je ta.

Zato je torej urednik? Da zastopa list napram javnosti, da je nekak posrednik med onimi, ki pišejo, in onimi, ki čitajo. On odgovarja. In kdor odgovarja, mora imeti besedo in sicer glavno besedo. O tem mislim, smo si vsi na jasnem. Le oni, ki narobe pišejo, oni niso. Zato jim ni prav, če se kaj slabega izpod njihovih peres vrže v koš, še manj pa jim je prav, če se katera beseda v njihovem sestavku spremeni. Taki ljudje so strašno zamerljivi in njim sem te besede namenil. Poskusil jim bom dopovedati, da nimajo prav.

Učen ni nikdo padel z neba; če se mu dopis ali spis ne posreči, bodisi v slovničnem, bodisi v idejnem oziru, moj Bog, saj to ni sramota. Kar prvič ni, bo drugič, morda tretjič. To naj nikogar ne straši in ne vznemirja. Vsaka šola nekaj stane.

Pisanje ni mehanizem. Je duševna borba, včasih jačja, včasih manjša; po tem se stvar, ki jo kdo napiše, tudi razlikuje. Je doživetje duše, ki nekaj hoče, je umetnost. Umetnosti pa, najsi bo katerekoli, še nobeden ni doumel naenkrat, tudi ne v enem letu. Naš fant, ki hoče v tem oziru naprej, naj se torej ne peha za koraki, nego naj gre stopnjema. To je sigurna pot in ni nečastna.

Pisati se pravi ustvarjati. Vsaka stvar pa, ki jo hoče kdo ustvariti, to je spraviti v življenje, zahteva truda, premisleka. Čim bolj je premišljena, do dobra preštudirana in pretehtana v glavi, boljša in popolnejša je. Nekaj povsem naravnega! Tudi najmanjši dopis ne bo dober, če ga napišemo brez predhodnega premisleka. Samo sesti k mizi in napisati tisto, kar mislimo, se pravi napraviti osnutek, načrt. Iz tega se šele napravi nekaj popolnega. Saj tudi hiša ni gotova samo z načrtom in se v načrt ni mogoče vseliti: treba jo je po načrtu šele zgraditi. Načrt sam na sebi nam nič ne pomaga, potreben nam je le za dosego tistega namena, za katerega smo ga napravili.

Kdor torej nekaj napiše in misli, da je dobro že s tem, da je na papirju, ta je v zmoti. Res, da so včasih samo malenkosti v napakah, a tudi malenkost ni več malenkost, kadar je to nekaj takega, kar gre v svet, med ljudi, nekaj, kar se ohranja, kar je ogledalo nas samih. Mislim, da je vsakomur na tem, da je list lep in ne samo po obliki in splošni vsebini, nego tudi po besedi sami. Mora biti tak, da lahko s ponosom pokažemo nanj, da nam je v čast: nam samim in našim potomcem, pa tudi pred tujim svetom.

Marsikateri dopisnik pa, ki svojega dopisa ali sestavka ne vidi tiskanega, misli, da njegov spis baš zato ni tiskan, ker ga je pisal on. Če bi ga bil napisal kdo drugi, pa prav natančno tako, bi bil prav gotovo objavljen. So v resnici taki, ki v pregorečem samoljubju tako mislijo in to so baš tisti, o katerih je govor: tisti, ki narobe pišejo... Res pa to ni in nikoli biti ne more! Če bi dotični svoj spis mesto enkrat, dvakrat prej prebral, preden ga vrže na pošto, ga vzel eno uro ali dve v pretres, se vživel v misel, da ga ni on pisal, nego neki popolnoma neznani pisec, in ga na ta način ocenil, bi našel sam napake, ki jih mora tako iskati — in najti! — urednik. Pa bi jih popravil sam: dopolnil, črtal, vstavil in spremenil bi tisto, kar mu ni všeč, in sam bi se čudil svojemu delu, da je nekaj povsem drugega, nekaj novega, popolnejšega.

In če sam ni tega znal ali hotel, ali ni naravnost dolžnost njegova, da je hvaležen tistemu, ki to stori mesto njega. Hvaležen že zato, ker je stvar tiskana tam, kamor ni spadala — brez poprave — nego je spadala — v koš. In koliko truda je bilo za to treba! Pomisliti se mora, da je vprav tisto popravljanje najtežji posel, težji, nego pisati iznova.

Zato vsi tisti, ki narobe pišejo, pa jim ni prav, če se jim to odkrito pove — niso na pravi poti. Prav trdno sem prepričan, da bi marsikoga čez leta oblila rdečica po licu, ko bi bral svoj sestavek tak, kot ga je napisal; morda bi skrivaj v svoji duši še zameril uredniku, da ni popravil napak, češ: le kako, da tega in tega videl ni. Zakaj pa je potem urednik? — Le kar lepo si priznajmo to. Prav tako je in nič drugače!

Kaj naj torej ubogi urednik stori, ko je zamera tu in zamera tam. Pregovor pravi, da je boljša prva zamera, nego zadnja. Če prav za prav tu sploh sme biti govora o zameri. Jaz namreč mislim, da zamera tu ni prav nič na mestu. Morala bi biti tekma med nami člani, kdo bo boljše, lepše in več napisal. In izmed najboljšega bi urednik najboljše odbral. Ker to je urednikova dolžnost in zato je on tu.

Vsem drugim pa, ki bi radi pisali in pišejo, pa je istotako sveta dolžnost: pisati tako, da bo njihovo delo vredno truda, da bo popolno in res vsem nam v čast in ponos. Da bo to naša slika, naše duše dihi!

Ako kje, velja tu: trikrat premisliti, enkrat zapisati!

Franjo Neubauer:

Odpoved.

Pesmi janta.

I.

Premajhna moja koča je,
prelesen moj je slan,
zalo od mojega srcá,
od mene moraš stran!

Kako ti bo? Kako je roži,
ko žarki več ne sijajo?
Osámljena cvetè in vanjo
vetrovi ljuti brijejo.

Kako ti bo? Kako je ptici:
sameva v kletki sred zidóv,
a njega ni, ki jo je ljubil
in branil vétrov in mrazóv.

Kako bo meni? Ah, ne vprašaj!
Ne trgaj mi srcá nikar!
Ko cvet najljubši je izgubil
v mrazove nem strmi vrtnar.

Če slavčka moč ugrabi kruta
in spev ulihne hrepeneč,
ne sluha ne srcá ne gane
nobene ptice pesem več!

II.

Vem, da tvoja pot in moja
morate se križati,
da ne more me nobena
steza s tabo zbližati.

Vem, da mi ne boš dajala
nagelnov ne drugih rož,
sama boš jih zalivala,
sama trgala jih boš.

Vendar hodil bom po stézah,
ki do tebe le drže,
in cvetic iz drugih vrtov
moje ne želi srcé.

III.

Nebo brez solnčnega je svila.
Strnim pred sebe sam.
Oblak in veter pa drvila,
a jaz vprašujem: »Kam?«

Oblak oglaš se v višavi:
»Brezkončen je obok!«
In veter mi v odgovor pravi:
»Kako je svet širok!«

Ljubezen stisnila se zvesta
v kotiček bi tesan.
A tudi tam ni zánjo mesta,
za sreče sen miran! ...

Franjo Neubauer:

Večer.

Lučka na nébesu, lučka v vasici,
ktera bolj jasno žari?
Zvonček v dolinici, zvonček na gori,
kteri se lepše glasi?

Gori za hoslo se v zarjo večerno
lune zasekal je srp,
doli na travniku pótlok zgovorni
meni se z véjami vrb.

Svétite: zvézdica, lučka in luna,
zvončki pozvanjajte v mrak!
Téci, skakljáj mi čez travnik, potoček,
šumi kot spev mi sladak!

V duši mi vstajajo želje mogočne,
širna jim krila rastó:
tja bi se dvignil, kjer v srebru in zlatu
divno rudí mi nebó!

Odemsor:

Žegnanje.

Iz fantovskega življenja na vasi.

Vonj po novopečenem kruhu in scvrli maščobi prijetno udarja v nos: na Prelazih se pripravljajo na obletnico posvečenja farne cerkve.

Dobro je odzvonilo poldne po bližnjih cerkvah, ko se slovesno oglasi veliki zvon prelaške cerkve. Med kratkim premolkom zvona počijo trije streli iz možnarjev, na kar zopet udari veliki zvon. Med njegovimi mogočnimi udarci zadržijo glasovi še ostalih treh zvonov in se kaj nato združijo z glasom velikega zvona v prijetno ubrano pritrkavanje. Slovesna pesem zvonov, prekinjena tu pa tam z možnarskim strelom, se prijetno razliva preko polj in gozdov do sosednih vasi, naznanjajoč obletno slovesnost...

Noč. Pesem je zaplula preko Prelazov: domači fantje so na preži, da varujejo dober glas svoje vasi; nočoj namreč po starodavni navadi tuji fantje nimajo pravice priti v vas.

V zvoniku je odbila ura enajst. Pesem postaja čim dalje tišja, dokler končno popolnoma ne utihne: bliža se polnoč in takrat morajo biti fantje pozorni, da jih fantje sosednih vasi ne pritrkavanjem ne prehitijo. To bi bila velika sramota za domače fante in vso vas, ker bi jim s tem sosedni fantje »pojedli štruklje«.

Ni mogoče razločiti v nočni temi kazalcev stolpne ure, a fantje vedo, da se bližata oba navpični smeri, da prelomila dan od dneva. Tiho se plazijo fantovski koraki po stopnicah v stolp. Prvi fant je že dosegel zadnjo stopnico. A v istem trenutku — čuj! V nočno tišino bukne strel iz samokresa, v odgovor pa se vlije v noč ubrano pritrkavanje podružničnih zvonov pri Sv. Tomažu.

Razburjenost se polasti prelaških fantov. Na stopnicah se oglašajo ogorčeni glasovi: »Udari! udari!« Tisti pa, ki so že dospeli v zvonik, skočijo k zvonovom in glasovi siknejo iz zvonika raztrgano in neubrano, podobno bitju platu zvona...

Utihnili so glasovi zvonov.

Prelaški fantje so se zbrali kraj vasi in posedli po skladornici hlodov. Ni jim prišlo na misel, da bi si, kakor vedno, s pesmijo krajsali noč, temveč zdelo se jim je potrebno, da se razgovore, kaj jim je storiti sedaj, ko so neizogibno zapadli sramotnemu in posmehovanju vseh, zlasti vaških deklet, češ: »Vzeli so vam štrukelj!«

Najbolj glasen je bil Kukorčev Miha, ki je zahteval, naj gredo takoj izzivat in klicat na korajžo fante k Sv. Tomažu. Miha je glasno pritrdjevalo kakih pet fantov.

Druga skupina, kateri je načeloval Kožuhov Andrej, je polagala glavno važnost na prihodnji večer, ko bodo fantje od sv. Tomaža gotovo prišli v gostilno k »Jelenu« in naj se jih tedaj izzove.

Zmerna skupina s Petrovčevim Tonetom je svetovala ohraniti mirno kri, češ, oni niso pritrkavali »dne«, ampak »delopust«, ker so pričeli pred polnočjo. S Tonetom sta soglašala samo dva fanta.

Večina fantov pa je mirno sedela in poslušala burno pričkanje voditeljev skupin, ter pritrdjevala sedaj temu, sedaj onemu, kar je najbolj glasne seveda še bolj podžigalo v medsebojnem besednem boju.

V bližini fantov, na sosedni skladornici, je zaropotal hlod in se zvalil na tla.

Fantje so skočili pokonci.

»Kdo je?«

»Ali bom moral dati sedaj še lase? Menim, da je zadosti, da sem se udaril ob hlod,« je odgovoril glas iz teme.

Fantje so spoznali »strašilca« po glasu in drug za drugim zopet posedli.

»Kaj se pa prerekate? Menda bi radi dali vsak svoj štrukelj onim od Sv. Tomaža,« jih je zbodel došli Tinežev Tine.

»Tiho bodi! Uhajač,« je zarežal nad Tinetom Miha.

»No, no! Z lepim imenom me piša,« je mirno odgovoril Tine, »pa bodi!« Za hip je zavladala splošna tišina, na to pa je nadaljeval Tine: »Sploh je bilo neumno, da ste lezli tako tiho v stolp, kajti za cerkvenim obzidkom je na vaš odhod v zvonik čakal Markov France. Čim ste odšli v cerkev, se je France, malo oddaljil in ustrelil v znak, da ste vi na poti v zvonik, na kar so oni udarili tik pred vami. Povem, da bi bili to storili, tudi če bi bili vi šli v zvonik že ob enajstih.«

»Tega se bodo še dobro kesali.«

»Povem še, kako so prišli v zvonik,« je nadaljeval Tine. »Mežnar jim ni hotel dati ključa, češ, da še ni polnoči. Po kratkem posvetovanju je splezal spretni Solitarjev Janez po strelorodu v zvonik. Iz zvonika je šel po stopnicah dol ter odpahnil notranji zapah in jim odprl vrata. Na ta način so prišli v zvonik. Markovega so pa poslali na stražo v Prelaze. Tako, sedaj veste vse.«

Tinetovo priporočanje je zelo blažljivo vplivalo na razburjene fante. Na tihem so občudovali »podjelnost« fantov pri Sv. Tomažu. Da ni šlo za njihovo lastno čast, bi bili glasno odobraval to početje, tako pa so molčali.

»Veste kaj, fantje,« se je glasil, sicer molčeči Oreharjev Jože. »Dolžni jim ne smemo ostati za njihov trud. Po teh dogodkih bi ne bilo častno, da jih izzivamo. Vendar pa jim moramo zavezati jezike, da se ne bo nihče norčeval iz nas.« Jože je umolknil, da še enkrat pregleda svoj načrt. Edini je bil izmed vse družbe, ki je zahajal v društvo, in ker ni bil še član, se je še vedno mešal med »fantovsko« družino, vendar pa je nanj že vplivala društvena miselnost.

»Kaj misliš, Jože? Nadaljuj!« Glas Kukovčevega Miha je bil sovražen.

»Jaz mislim, da bi najbolje rešili svojo čast, ako se ne kažemo užaljene.« Splošno mrmranje Jožeta ni zmotilo, ampak je svoj glas še povzdignil in jel z gotovostjo razvijati svoj načrt: »Zberimo se pri Jerinu in pojdimo potem skupno k deseti sv. maši. Gredoč pa naj eden izmed nas da fantom od Sv. Tomaža, ko bodo stali pred cerkvijo na svojem navadnem mestu, priborjeni jim štrukelj. Tako nam oni ničesar ne bodo mogli: dati jim bomo, kar jim gre!«

»Prav imaš, Jože! To bi bilo najbolje.«

»Strahopetca, sram vaju bodi! No, pa saj vemo, kam pes tace moli.« Mihov glas je postal skrajno zasmehljiv. »Tine mora biti prijatelj onih, ker bi ga sicer ne pustili več v vas po rdeče nageljčke in še po kaj drugega...«

Miha je imel nabranih še celo vrsto zbadljivk za Tineta. Ko bi jih mu zanj zmanjkalo, bi se spravil nad Joža in ga oštel radi zahajanja v društvo. Pa mu je presekala besedo jezni in grozilni glas Tineževega Tineta:

»Tiho, čvekač! Drugače lahko dobiš, kar iščeš!«

»Ti mi boš grozil, strahopetec!« Miha je skočil proti Tinetu, ta se ni umaknil. Nekaj fantov je stopilo med njiju.

»Prej smo grozili drugim, sedaj se bomo pa sami med seboj? Bodi pameten, Miha!« Kožuhov Andrej je govoril pomirjevalno.

»Zakaj pa me žali, ta krola strahopetna!«

»Ti pa smeš svobodno druge, kaj ne?« je odgovoril Tine sicer ostro, a ne izzivalno.

»Takle smrkovec bo meni ukazoval? Ne, nikoli ne!« Miha se ni dal ugnati.

Tine mu je hotel odgovoriti, pa mu je Jože položil dlan na usta in ga tako prisilil k molku. Drugi fantje so tolažili Miha, pa jih ni poslušal; preveč se je čutil užaljenega. Ker pa je vedel, da je v tem slučaju osamljen, se je obrnil in odšel z grožnjo na Tinetov naslov, da bosta že še obračunala.

Za Mihom je izginilo v noč še par fantov.

Ostali so nadaljevali posvetovanje in končni sklep je bil, da so se vsi pridružili Jožetovemu nasvetu. Da skupno nesejo štrukelj pred cerkev in da ga tam Joža v imenu prelaških fantov izroči fantom od Sv. Tomaža.

Ze se je pričelo svitati nad Krvavcem in Grebenom, ko so se fantje v Prelazih porazgubili po svojih domovih. V rosno jutro pa so se jeli oglašati glasovi pastirjev, ki so danes prej kot navadno gnali živino na pašo, vsak se boječ, da ne bi bil zadnji in bi potem moral trpeti zbadljivo, da je »poglodal pominek«.

In zgodilo se je vse tako, kot je načrtal Oreharjev Jože.

Ze je slovesno »ekup zvonilo« k veliki sv. maši. Fantje iz sosednih vasi so zavzeli svoje prostore pred cerkvijo, le prostor domačih fantov je bil popolnoma prazen.

Malo pred deseto uro so prišli v gručo prelaški fantje. Ko so prispeli do mesta, kjer so stali fantje od Sv. Tomaža, se je gruča ustavila in razdelila na dvoje. Iz srede pa je stopil Oreharjev Jože h Kramarjevemu Tomažu ter mu podal štrukelj, rekoč:

»Preklo noč ste nas prekosili, zalo vam damo, kar je vašega, da ne boste rekli, da smo vam kaj dolžni. V ostalem pa bodimo prijatelji.«

Zavezeto so stali oni in jim je bilo čudno nerodno. Prvi se je zavedel Kramarjev Tomaz:

»Prav si rekel, Joža, ostanimo prijatelji.«

Ponudil je Jožu roko, ki jo je ta prisrčno stisnil.

»Da pa ne boste na preveliki izgubi,« je Tomaž izvlekel nož, »evo vam polovico štruklja.« Prerezal je in polovico vrnil Jožu.

»Tomaž, razdeli svojo polovico vašim fantom, jaz pa svojo polovico med nas in očitno pojejno spravi griljaj.«

Tomaž in Joža sta razrezala vsak svojo polovico na male koščke in med splošno zadovoljnostjo so zavžili štrukelj, ki bi bil lahko porod sovrašču, nerodnostim in morda kaki nesreči, če ne bi bil nastopil Oreharjev Joža na nočnem posvetovanju tako odločno s svojim izvirnim predlogom.

Splošno odobravanje ljudi radi nastopa prelaških fantov je zadrževalo tudi boja-željno skupino Kukovčevega Mihe, da ni poskušala razdreti miru med fanti, sklenjenega pred farno cerkvijo. Rajši se je umaknila in se naslednjo noč ni prikazala na izpregled. S tem pa je izgubila ta skupina vodilno besedo in na njeno mesto je stopil Oreharjev Joža, katerega naloga je bila, da fantom pokaže plemenitejše fantovanje kot so ga bili vajeni do sedaj...

Priprave za rimske tekme: Premet nazaj iz ročne stoje (br. Hvale).

Franc Pengov:

Znanost in vera.

(Konec.)

Ko je nastopil Liebig proti materijalizmu, mu je pisal prijatelj, tudi kemik: »Kakor si lahko mislite, me je silno zanimalo, kar ste bili nedavno povedali o materijalizmu naših dni. Spregovorili ste o pravem času besedo, ki me je razveselila toliko bolj, ker tudi jaz na vso moč mrzim to ravno tako puhlo kakor tudi surovo svetovno naziranje.« Ta mož je bil znani bazelski kemičar Kristjan Friderik Schönbein (1799—1868). Bil je globoko veren protestant in je kot profesor kemije v Bazlu odkril celo vrsto presenetljivih dejstev. Bil je

tisti, ki je prvi izpremenil navadni bombaž v strelni bombaž in v kolodij, navadni kisik (O_2) v ozon (O_3), prevel navadno železo v tako zvano pasivno stanje itd. Ni čuda, da so ga v šali radi imenovali čarovnika. Tako mu je pisal strastni lovec Fr. pl. Kobell: »Vi s svojimi faustovskimi umetnijami izpreminjate tako raznovrstne stvari; o ko bi znali izpremeniti še Angleže v gamse, kako vse drugačna dežela bi bila potem Švica!« In ta veliki učenjak ni bil bogoveren samo v svojih mladih letih, ampak je ostal tak do konca. Odločno je pobijal naziranje, da je organski (živi) in anorganski (neživi) svet samo proizvod slepega slučaja. Poudarjal je krasno smotrnost v naravi, ki se kaže tudi v lastnostih kemijskih prvin ali elementov; to je nazorno dokazal v obširni znanstveni razpravi o kisiku. Na nekem izprehodu ob reki Adri se mu je nudil prelep razgled, in vzkliknil je presenečen: »Kakšna krasota!... Vse v naravi nam razodeva Boga, čigar modrost in moč ponižuje naš napuh in nas poziva, da proučujemo in delamo; kajti v Njegovih delih ga spoznavamo in častimo.« V njegovem dnevniku iz l. 1855. stoje stavki, kot n. pr.: »Kdo more dvomiti, da izraža narava misli neizmernega razuma, da je izraz neskončne modrosti! Če je pa tako, potem je narava tudi za človeka neskončno velikega pomena, ker je sredstvo, ki ga vodi do spoznanja božjega, ki je zanj največja sreča, najčistejši užitek in daje njegovemu življenju najbogatejšo vsebino... Sicer so še vedno ljudje, ki si domišljajo v svoji omejenosti: čim globlje prodre človeški duh v skrivnosti narave, čim obsežnejše je njegovo znanje o njej, toliko bolj pozablja tudi na vzrok vseh stvari. Mnogi so se celo tako daleč izpozabili, da so trdili, da vodi naravoznanstvo v bogotajstvo! To naziranje je tako brez podlage kot le kaj! Kdor opazuje dan na dan, uro za uro z odprtim očesom naravo, ta ne bo samo veroval, ampak bo kar naravnost z vso jasnostjo gledal in bo kar najtrdnije prepričan o tem, da ni v prostoru niti najmanjšega mesteca, v katerem bi se ne razodevalo božje življenje na najkrasnejši in najčudovitejši način.« — Katoliško cerkev je Schönbein, četudi protestant, visoko spoštoval. Občudoval je zlasti njeno starost in vekotrajnost. »Rimsko in druga cesarstva,« piše, »so se zrušila; globoko segajoči prevrati so razrili vso Evropo; vsakovrstni nauki, modroslovni in drugi, so si sledili in pobijali drug drugega; da, celo grozni viharji so divjali proti Cerkvi in ji pretili z uničenjem; a vse je preživela in stoji neomajna do te ure.« Sicer Schönbein katolicizma ni poznal natančneje, a že te besede kažejo, kako mogočno vpliva že sama zunanost katoliške Cerkve na duhove, ki znajo samostojno misliti.

Zelo slaven francoski kemik je bil Alzačan Karol Adolf Wurtz. Bil je protestant, a vse njegovo temeljito znanje kemije mu ni moglo nikdar omajati prepričanja o duhovnosti in nesmrtnosti človeške duše. »Tako je Wurtz znova dokazal,« je rekel na njegovem grobu učenjak A. W. Hofmann, »da si znanost in vera nikakor ne stojita nasproti kot dve nespravljivi sovražnici.«

L. 1897. je umrl mojster kemijske analize (ločbe) Karel Remigij Fresenius, čigar navodilo za kvalitativno (kakovostno) analizo je doživelo 16 nemških izdaj in bilo prevedeno v vse kulturne (omikane) jezike, celo v kitajščino. O njem čitamo, da je imel globok verski čut, ki mu je omogočil, da je ostal tudi v težkih dneh stanovit in pogumen v vernem zaupanju v Boga. Tudi na tega toliko imenovanega in vsakemu dijaku, ki študira višjo kemijo, dobro znanega učenjaka se ateisti in materijalisti ne morejo sklicevati.

H koncu imenujemo še kemika, ki je dal s svojimi deli na polju organske kemije pobudo, da so odkrili anilinske barve. Bil je to Henrik Sainte-Claire Deville. Njegova odkritja so znatna tako na praktičnem, kakor na teoretičnem polju. »Če je prišlo do aluminijeve veleindustrije, se imamo zahvaliti za to edinole francoskemu kemiku H. Sainte-Claire Devilleju (1818—1881), čigar ime ostane nesmrtno v vseh panogah kemije in metalurgije (kovinstva),« pišejo

o tem učenjaku »Glasovi iz Marije-Laach«. On je odkril t. zv. disocijacio (razdruženje) kemijskih spojin vsled vročine. To odkritje je ena največjih pridobitev ne samo za kemijo, ampak tudi za modroslovje narave; ž njim je odprl Deville znanosti nova pota. To odkritje nam omogoča, da bolje razumemo stalnost solnčne toplote, razloži nam pa tudi čudovito dejstvo, da se vkljub brezštevlnim kadečim se dimnikom vendar le ne pomnoži ogljikova kislina v zraku. — Kakor njegov brat Karel, imeniten geolog (zemljėslovec), je ostal tudi Henrik vse življenje zvest veri, ki se jo je naučil ljubiti v svoji mladosti, in v katere naročju je hotel umreti. Mnogo let pred svojo smrtjo je izrekel željo, da bi mu govoril nagrobnico njegov prijatelj Ludovik Pasteur. Najbrže so sicer imele te besede namen, da dajo novega poguma prijatelju, ki je ležal tedaj ravno nudo bolan. Gotovo je pa Deville tudi čutil, da bi ga nihče bolje ne umel kot Pasteur, s katerim ga je družila enaka ljubezen do znanosti in domovine ter enako versko čuvstvovanje napram skrivnostnim Neskončnega. Ravno ta slavni

Škof dr. A. B. Jeglič med slovensko mladino v Ameriki (Aurora, Minn.).

Pasteur, ki je storil toliko dobrega na polju zdravstva, je izrekel besede: »Po svojih študijah sem dospel do vere bretonjskega kmeta.«

Tako vidimo, da si vera in veda ne nasprotujeta. Nasprotujeta si samo tedaj, ako je znanost le polovičarska, ali pa poznavanje katoliške vere in Cerkve nepopolno in celo napačno.

Pri papežu Gregoriju XVI. je bil v avdijenci imeniten gospod. Vprašan, kako mu je kaj povšeči stolnica sv. Petra, pravi tujec: »Od zunaj me je orjaška stavba bolj oplašila, nego razveselila; šele ko sem stopil vanjo in si jo ogledal natančneje, mi je dopadla.« Papež mu odgovori: »Glejte, gospod, ravno tako je z mnogimi resnicami katoliške vere. Kdor obstane pri samih zunanjih besedah, temu marsikak nauk ne ugaja; čim pa prodre v duha dotičnega nauka, izginejo predsodki, in srce mu vzljubi katoliško vero.«

Točno je zadel to misel modroslovec Bakon, ki je rekel: »Majčkeno filozofije (modroslovja) oddalji človeka od vere, mnogo modrosti ga pripelje k nji nazaj.«

(Po K. A. Kneller S. J. »Das Christentum«.)

Franjo Neubauer:

Pesem veselega fanta.

Srčé mi prepeva,
obraz mi rudi,
ves nebni obok se
nad mano smeji.

V višavo bi zlélel,
da plíč sem droban,
in s petjem pozdravil
prelepi bi dan.

Povedal bi solncu,
da v meni je žar
močan kakor górel
ni solnčni nikdár.

Ljubezni je plámen
lako ognjevit
in číst kakor solnčni
nikdár ni bil svít.

Morda zatemnela
bi solnce zavist,
da žar mu nikoli
ne bil bi več číst.

Na zémľjo se ne bi
ozíralo več,
ugásnil bi žar mu
plamteč in ljubeč.

Prirodo brezcvetno
pokrival bi hlad
in jaz ne bi nikdar
zavískal v pomlad.

Zato ne želim si
v višavo kot plíč.
Na zemlji ostanem
radósten fantíč.

Saj tudi na zemlji
žári mi nebó
z mladeníškim ognjem,
z mladóstno močjó!

† Janez Okorn:

Oba.

Ves dan je trdo delal, vozil je s sanmi drva iz gozda. Sicer je zimski dan kratek, a je zato mrzel in človek se pošteno utruði, saj tudi navadno začénja delo že v noči in ga spet končava v noči.

Ko večerjajo, reče oče: »Veš, Janez, jaz sem star in sem ti že rekel, da bi letošnji predpust ti prevzel gospodarstvo in bi se oženil. Ali si že kaj mislil na to?«

»I, onole Podbregarjevo Franico bi vzel, sem tudi Podbregarju že rekel toliko, da je razumel in ni dejal: ne. Samo nje same si ne upam vprašati, ker je tako tiho in skromno dekle.«

Približno ob istem času vprašuje Podbregarica hčerko:

»Kaj pa Travnarjev Janez, Franica? Ne zameri, pa oče je zadnjič nekaj pravil, da bi bila vidva čeden par.«

»Oh, mati, njega ali pa nobenega! Samo tega nočem nobenemu reči!«

Pa je bila kljub temu predpustom poroka.

J. J.-n.:

Ob novem letu.

Vsakdo se rad spominja ob novem letu, kako je preživel minulega. Tudi mi Orli se oziramo kaj radi na naše delo med letom, na uspehe, ki smo jih dosegli in sploh na vse, kar nas navdaja z veseljem. Človek pa ne dela le dobrih del, ampak tudi in še več slabih. Tudi mi nismo brez njih. Ako se torej spominjamo uspehov in lepih dni, spominjajmo se tudi vseh naših slabosti. Toda ne le spominjajmo. Kakor hočemo uspehe še povečati, tako moramo preprečiti, kar je uspehom nasprotno.

Preveč bi bilo, ako bi našteval razne človeške slabosti, katere imamo vsi. Vzemimo letos le eno. Manj ni mogoče. Več pa zato ne, ker kdo ve, če se bomo držali sklepa glede ene same naših tolikih napak. Ako bi resno skušali vsako leto odpraviti eno slabo lastnost, bi nam bilo življenje mnogo prekratko. Zato hitimo! Poglejmo nekoliko alkoholno vprašanje.

V našem programu je podčrtana tudi treznost — boj alkoholu. Kako smo ga izvrševali v minulem letu? Vzemi svinčnik in izračunaj, koliko bi bil lahko dal v Čebelico, mesto za nepotrebno pijačo. Skrbi staršev, škoda na zdravju, moralnem ugledu i. t. d. se pa ne dajo določiti na papirju. Ako poštenjak napravi škodo, je pripravljen isto vsak hip povrniti. Kaj pa mi? Ali smo kaj storili na popravilo škode, ki smo jo storili v enem letu? Ali smo morda poravnali vsaj desetino storjene škode? Ali pa smo škodo vsaj zmanjševali, ker je popravljali nismo? Priznajmo, da nam kaj takega še na misel ni prišlo in kljub temu se imamo za poštenjake. Jasno je, da ne bo propagiral treznosti, komur je to zoprno in ki dela baš nasprotno. Razumljivo bi se mu zdelo le, ko bi mu kdo prigovarjal, naj opusti, ali vsaj omeji svoje uničevalno delo. Propagirajo in podpirajo pa treznostno idejo le tisti, ki se sami tega drže. Zato, bratje, bodimo mi tisti, ki bomo v novem letu propagirali idejo treznosti in ozdravljenja našega naroda po načelu: najprej začni vsakdo pri samem sebi!

Leto osorej si pa temeljito izprašajmo vest, če smo zmožni v celem letu odpraviti le eno svojo napako.

Otokar Janez:

Kako smo potovali v Ameriko.

(Konec.)

Na Vseh svetnikov dan zjutraj sem se prebudil s prav prijetnimi občutki v duši. Ko sem se spomnil, da sem na morju, sem planil pokonci kakor srna in sem se pričel oblačiti. Hotel sem iti pogledat, če se že zbira »ljudstvo« k sveti maši. Toda ko sem bil napol oblečen, se mi je tako čudno zakolcalo kot še nikoli v življenju — zraven tega se mi je zavrtilo v glavi in v želodcu se je nekaj oglasilo. Omahnil sem nazaj na posteljo in se zavedel: morska bolezen me grabi za vrat...

Ta zavest mi ni dela prijetno in neznani občutki so me prešinjali. Toda kmalu mi je odleglo in spoznal sem, da v postelji morska bolezen ne boli preveč. Tega spoznanja sem se razveselil in odločno sklenil, da kar v postelji počakam nadaljnjih dogodkov.

Pa se ni nič posebnega prigodilo. Ležim tako nekaj ur, kar se odpro vrata v gajbico in neki mornar pokuka notri. Nič se ni začudil nad mojo lenobo pač pa mi je povedal, da to jutro še nihče ni vstal na ladji, oziroma, da so šli vsi nazaj spat. Potem me je začel prepričevati, da naše ravnanje ni pametno. Dejal je, da se morska bolezen najlažje premaga, če se nič ne preganja. »Pojdite na krov,« je dejal, »pa dajte boleznici duška, potem bo kmalu vse dobro.«

Ubogal sem. Opohtel sem se po stopnicah navzgor in res prišel srečno na krov. Ko sem zagledal pod seboj morje, se mi je pa naenkrat spet strašno zakolcalo in...

Ribe so me bile gotovo vesele. Ko so dobile, kar jim je naklonila moja nemila usoda, je meni res malo odleglo. Podobni prizori so se pogosto ponavljali po krovu, pa naj sem bil jaz sam glavni junak dogodkov ali pa ta ali oni mojih sopotnikov.

Polagama so namreč prihajali drug za drugim na izpregled. V trenutkih olajšanja smo se zopet našli stari prijatelji ali pa novi znanci od prejšnjega večera. Jaz sem dobil svojega Jeršeta, pater poljskega misijonarja, katerima se je rad pridruževal tudi stari fant. Poleg tega je pa ta poštenjak našel še drugo družbo. To sta bili dve častitljivi, stari ruski židinjki, ki sta imeli neko posebno piko na starega fanta. Jaz se nisem brigal, kaj imajo med seboj, toda videl sem, da se prav prijetno zabavajo.

Tudi brat Nardžič ni ostal osamljen. Sestra poljskega misijonarja je bila vdova in je imela s seboj dva srčkana otročička, deklico s petimi leti in dečka s sedmimi. Naenkrat so bili z našim bratom veliki prijatelji. Otroka sta popolnoma dobro govorila tri jezike: poljski, nemški in francoski. Govorili so seveda po nemško, včasih sta pa mala dva učila brata Nardžiča poljsko, kar je napravljalo na krovu veliko zabavo.

Jaz se pa s tema otrokoma kar nisem mogel sprijazniti. Vem sicer dobro, da je bila tega kriva sama zelena zavist, po vendar povem, da mi nista bila prav nič všeč. Prvič me je jezilo, da nista imela čisto nič morske bolezni. Junaški hrasti smo cepali kakor snopje po tleh, to bodičasto grmičje se je pa igralo z viharji in skakalo ž njimi po zraku, kot bi bil vihar na morju Miklavžev dar za pridne otroke. Koga bi ob takem dejstvu ne prišla zelena zavist?

Dalje: tri jezike ti brbljata ta mala smrkovčka! Kdor ve, s kako težavo smo se nekoč učili nemščine, da francoščine sploh ne omenjam, mi ne bo zameril, če sem bil pošteno hud na ta dva sopotnika. Še večja nejevolja me je prišla, ko sem si v duhu predstavljal, kako igraje se bosta ona dva naučila še angleščine zraven, jaz bom pa tolikokrat potil krvavi pot, preden se mi bo znal jezik malo po angleško zasukati.

In res, taka pravična jeza me še dandanes mnogokrat zgrabi, ko sem že celo leto v Ameriki. Srečavam ameriške frkavce, ki znajo komaj nogo predstavljati, pa že govore gladko angleški, jaz pa še vedno ne, ko sem vendar že tako velik in sem videl že toliko sveta. Kje je pravica na svetu?

Eno tolažbo pa vendar uživam pri takem žalostnem občutju svojega ubogega sreca. Tudi ta je v zvezi s spomini na mojo pot v Ameriko, zato je na mestu, da jo omenim.

Ko sva nekoč stala z mojim Jeršetom sredi krova in se prav živahno nekaj pogovarjala, je začel neki sopotnik, postaven mlad mož z orlovskim nosom, od daleč krožiti okoli naju. Videlo se mu je, da vleče na ušesa, pa naju to ni motilo, ker najini pogovori niso bili ravno skrivnostni. Krogi onega moža okoli naju so pa postajali vedno ožji in so spominjali na tistega polža, ki so ga nekaj Orli napravljali z rajalnim pohodom pri javnih nastopih. Začelo me je zanimati, kako bo mož svojega »polža« zopet razvil, ko bo enkrat dosegel središče. Res je prišel končno tako blizu, da je zadel Jeršeta v komolec. Jerše je dejal »pardon«, oni mož pa »Verzeihung«. Spoznala sva, da je nekak Nemec ali vsaj nemško govoreč neznanec. Pa mož je že tudi obstal in je vprašal: »Dovolita, kakšen jezik pa vidva govorita?«

Povedala sva mu, da govoriva slovensko, pa se je strašno čudil, da kaj takega znava. Dejal je: »Pol sveta sem že obhobil, na stotine jezikov slišal, kakih deset jih sam govorim, ampak o slovenskem še nisem slišal.«

Jerše mu je začel po angleško razlagati, kdo smo Slovenci in odkod smo se vzeli, jaz sem pa medtem pasel v svojem srcu velikanski ponos in sem si mislil: »Tu imaš, presneti jud! Pol sveta si prehodil, praviš, pa še nič ne veš o Slovencih. Jaz pa grem danes prvič čez domači prag v širni svet, Slovence pa le dobro poznam in še njihov jezik mi gladko teče. Kaj ti pomaga tvoje poznanje sveta, ko se pa niti slovensko nisi naučil!«

V tej misli sem našel veliko zadoščenje in samega sebe sem bil vesel. Ta misel mi tudi dandanes še pogosto pomaga iz zadrege. Zgodí se, da se začutim majhnega vpričo kakšnega Angleža, ki mi nažveče nekaj svojih besed v ušesa in me pomilovalno gleda, ko vidi, da ga ne razumem. Potem se pa kar ojunačim in mu po slovensko kakšno prav gorko zarobim. Občuduje mojo samozavest in odločnost ter misli, da govorim Bog zna kakšen svetovni jezik — in sedaj je na njem vrsta, da se čuti majhnega pred menoj...

Tisti jud je bil pa res jud. Ko sta se z Jeršetom malo razgovorila, je tujec začutil potrebo, da se nama predstavi. In povedal je, da je doma iz Švice in da se piše David Rosenzweig. Bolj judovskega imena pa sam oče Abraham ni imel, sem rekel Jeršetu po slovensko, in moj prijatelj se je zelo globoko odkašljal, da je srečno požrl smeh, ki mu je vstajal iz dna srca.

V ostalem pa je bil ta jud pravi gentleman. Naj še eno povem o njem. Ko smo bili že v Montrealu v Kanadi, je bilo treba prenočevati v hotelu. Precej velika skupina z naše ladje se nas je sešla tam tisti večer. Gospod David tudi. Ko smo si ogledovali odkazane sobe v hotelu, smo opazili, da je povsod polno svetlih podob po stenah. Prvo opazko je napravil Rosenzweig z besedami: »Ta hotel je pa čudno pobožen.« Sestra poljskega misijonarja je smatrala te besede kot nekako zasmehovanje in je rekla: »Nič ne škoduje, gospod, Boga vsi potrebujemo.« David se je ves vznemiril in je hitel zago-

tavljati gospo, da ni mislil nič hudega reči, in je zatrjeval, da mu to jako ugaja in da je le zato napravil ono opazko. Dostavil je: »O, tudi jaz bi ne mogel živeti brez Boga.«

Tako je torej minevala naša vožnja po morju. Bilo je prijetno in bilo je neprijetno. Peti dan smo pa že opazili na zapadu dolge proge suhe zemlje, to so bili prvi otoki ob Kanadi. Vedeli smo, da je blizu Amerika, vendar je bilo treba še skoraj dva dni jadrati. Izkrcati se nam je namreč bilo v Kebeku (Quebeck), ki leži ob koncu zelo globokega zaliva, po katerem smo se vozili en dober dan.

Kakor hitro smo zagledali prve znake suhe zemlje, se je morje umirilo in ladja je plavala gladko kakor po zraku. Na ladji je vse oživel. Mi, ki smo bili s patrom in poljskim misijonarjem, smo bili lepo pri dveh mašah in se zahvalili Bogu za prestane težave. Tudi nekaj drugih potnikov je prišlo in celo neki mornar višje šarže, zelo težak in debel mož, ki je pa tako lepo klečal in molil, da nam je bil vsem za zgled.

Drugi so pa kazali svoje veselje na različne načine. Celo tako, da so zadnji večer na ladji priredili velik ples. Mi smo vsi prav radovedno opazovali priprave za ples, udeležil se ga pa ni nihče. Zakaj se ga drugi niso, me ne briga, zase vem, da se ga iz spoštovanja do patra nisem. Nekaj podobnega se je moralo goditi tudi z bratom Nardžičem. Ni se sicer udeležil plesa, pač pa je poiskal svoja mala prijatelja, jih odvedel v čitalnico in tam plesal z njima. To je žalostno dejstvo, ki ga ob koncu tega spisa ne morem zmolčati.

Je pač tako na svetu: vedno nekaj pleše na njem. Tako je bilo tudi pri nas na morju. Poprej je plesala ladja, zadnji dan pa ljudje.

Ko se je ples končal, je šlo vse spat, drugo jutro smo se pa zbudili — v Ameriki.

In sedaj je mojega popisovanja konec. Če sem iz Amerike pogledal nazaj na svojo pot, se mi je zdela kratka. Če bi bila bolj dolga, bi bil tudi tale moj popis najbrž daljši.

Kocijančič Viktor, abs. med.:

Zastrupljenje krvi.

Po dnevnih listih dostikrat beremo, da je ta in ta umrl na zastrupljenje krvi. Stopil je na zarjavel žebelj in nikdo mu ni mogel več pomagati. Pa se navadno misli, če ostanemo pri našem zgledu, da je rja na žeblju ali neka druga tajna, nepoznana sila vzrok smrti. Ali ne!

Bakterije, ki so skozi rano našle pot v telo, so istega tudi zastrupile. To so prav tiste bakterije, ki povzročajo navadna gnojenja na naši koži in drugih organih: n. pr. turi, črv na prstih itd. Če uderejo bakterije pri teh gnojenjih v kri in se v njej ohranijo ali celo množijo, tedaj je nastopilo zastrupljenje krvi.

To se pa ne dogaja pri vsakem gnojenju in pri vsakem človeku. So nekateri temu bolj podvrženi, ker so manj odporni. Njihova kri nima veliko obrambnih tvarin proti bakterijam, ali pa se prekmalu izčrpa in podleže trajnemu naplavljanju bakterij. Prvo, drugo ali še več takih neprijaznih pošiljk uniči, za nadaljnje pa zmanjka municije in neenak boj je končan na škodo telesa. Tudi moč in napadalna sila bakterij ni vedno enaka; se menja. Če se slučajno snideta oba pogubna faktorja, jačje (virulentnejše) bakterije in neodporen organizem, je katastrofa še bolj gotova.

Bolezen se pojavi navadno nenadoma. V večini slučajev vedno lahko najdemo mesto, odkoder so udrle bakterije v kri; sveža rana, že obstoječe gnojenje, angina itd. Včasih nam pa ostane tudi zakrito.

Obolenje ima vse znake težke, najtežje boleznin in se konča včasih že v par dneh s smrtjo. Včasih se pa vleče po več tednov do ozdravljenja ali pa tudi do smrti, kakor je pač organizem krepak.

Pri obolenju, ki se hitro konča s smrtjo, sploh ne najdemo v organih kakega gnojenja. Le strupi (toksini) bakterij tako poškodujejo za življenje važne organe in zleže, da nastopi konec.

Drugače je pri drugi obliki, kjer gnoj z bakterijami plava po krvi in pride tako v različne organe in v njih zopet nastanejo nova gnojna žarišča. Kri bakte-

rije na tem preseljevanju seveda uničuje, če so pa zavite v gnojno jedro, jim ne more do živega. Ta forma bolezni traja dalj časa. Če krvi poidejo obrambne (baktericidne) snovi, nastane iz druge še prva oblika.

Sigurnega zdravila zoper zastrupljenje ne poznamo! S splošnimi merami skušamo organizem podpreti v boju proti sovražniku. Najboljše zdravilo zoper to nevarno bolezen je, če o pravem času poiščеш zdravniško pomoč. Vedno to ni mogoče, ker pride bolezen kakor strela iz jasnega neba in zagrne luč oči.

Orlovska pisma

Dragi Jože!

Storjeno obljubo izpolnjujem danes; naslednje vrstice naj bodo torej posvečene sredstvom, ki naj Ti pomagajo ohraniti čisto, neomadeževano mladost. Storim to tem rajši, ker mi v zadnjem lepem in odkritosrtnem pismu, — kako sem vesel, da mi zaupaš. — še posebej praviš: »Svetujte, pomagajte; težko, da, pretežko mi je vtisih pogasiti plamtečo strast... Kakor bi mi zameglilo razum in vklenilo voljo, tako mi je in žene me, da bi počenjal stvari, ki se mi sicer zde odvratne in slabe...«

Verjamem, da moraš bojevati marsikak boj in gotovo uvidevaš, kako je čistost roža, ki raste le sredi trnja odpovedi. Dobro si vzgojen in Ti ni neznano, da je sad počutnosti grenak. Če ga hotneži kljub temu ne nehajo vživati, je vzrok v tem, da nimajo dovolj moči spremeniti svoje stanje.

Hočem porabiti kar to priliko in ne zameri, če vprašam naravnost: Ali Tvojih pogostnih bojev nisi morda tudi sam nekoliko kriv? Kako je z notranjo čistostjo? Mar paziš na svoje misli in želje? Rotim Te, ne smatraj tega za malenkost! Nemogoče je namreč, da bi na zunaj ostal trajno čist, kdor se rad igra s slabimi mislimi. Ali si popolnoma čist, tudi v mislih, željah, ali pa boš padel prej ali slej, — srednje poti ni! Greh, spočet v duši, bo iskal prve prilike, da rodi dejanje. Da, v duši se spočne greh. V spominu, v domišljiji se zaneti poželenje kakor iskra. Vsak more biti skušan in skušnjava ni še noben greh. Tlečo iskro ugasiš, da le stopiš nanjo, brez truda. Daj pa iskri gradiva, novega netiva, majhen zubelj bo splamtel hipno v mogočen plamen in brez moči boš stal spričo velikega požara.

Vedi torej, da je prvo in najizdatnejše sredstvo, da si ohraniš čisto srce: Vsaki skušnjava se takoj spočetka odločno zoperstavi! Odločni ne! in nikoli! Te bo obvaroval mnogih ljutih bojev in mnogih sramotnih porazov.

Skušnjava je kajpada vedno mikavna, sicer ji nihče ne bi sledil. Prepovedana stvar pa še posebno vleče. Za mladino so tiste predstave in veselice najbolj privlačne, ki so ji prepovedane. To nagnjenje se poraja iz slabosti naše narave, ki je po padcu prvega človeka izgubila merilo za resnično dobro. Le tako si moremo razlagati, da ima za človeka tudi greh, — dasi sam na sebi nikoli ne more biti resnično dobro, — neka privlačnost, nemara prav radi sorodnosti z našo nižjo, slabšo naravo. — Nižja narava, ki se vedno bori za prvenstvo v človeku, je pri mnogih posebno glasna in oblastna. Hoče, da bi le njej bile posvečene vse misli in želje. Poleg tega ima pred duševnimi silami to prednost, da vsako stvar potem čutov bolj izrazito in nazorno prednese. Kakor hitro je ne kroti volja, se razbohoti do take moči, da potem čutov in živčevja tako močno vpliva na duha, da ga naravnost ovira v mirnem delu in treznem premisleku, ga zbega, oslabi voljo in jo trdovratno žene v padec.

Zato se ustavi začetku, prvo prišepetavanje skušnjavca odločno zavrne in tako napravi, da pridejo v glavo druge misli. Zažvižgaj si veselo poperko, zapoj narodno pesem, stopi na dvorišče, primi za sekiro ali žago, za knjigo ali časopis. — Med tem časom bo nadležna skušnjava odbrenčala kakor nadležna muha, če pa se vrne, jo pa znova odpodiš. — Pogostne, še tako hude skušnjave niso še nobeno slabo znamenje za Tvojo dušo, kakor tudi za trdnjavo ni nič slabega, če jo sovražnik mora vedno znova napadati. Dokler si napadan, nisi zmagan! Vse je odvisno od volje. Dokler ne daš svojega privoljenja, ni greh, pa naj se zgodi karkoli. Volji naj pomaga trden, odločen sklep: hočem, moram ostati čist. Boš videl, da boš trajno zmagoval!

V veliko korist Ti bo, če se tu in tam odrečeš kakemu užitku, ki je drugače dovoljen: cigareti, kozarcu vina, veseli družbi, par novcem, ki jih daš revežu itd. Ne boj se očitka, da si ascet, spokornik. Ascet je človek, ki se z vztrajno vajo dobi tako v oblast, da je gospodar nad vsemi svojimi počutki in nagoni. To pa ni nič zaničljivega, ampak odlična prednost ljudi velike volje. Bolj ko se znaš premagovati, bolj postajaš

gospodar nad nižjo, živalsko naravo, tem bolj si tudi človek in se bližaj idealu, vzoru moza. Le kdor ima sebo v oblasti, je zmožen z uspehom voditi in zapovedovati drugim.

Drugo, nič manj izdatno sredstvo za ohranitev čistosti je: *izogibaj se prilike!* Koliko jih je, ki se grešne prilike ne le ne izogibajo, ampak jo naravnost iščejo. Ko pa zažutijo opasnost položaja, pa kličejo na pomoč vse dobre duhove! A Bog ne bo delal čudežaj; kdor nevarnost ljubi, v nevarnosti tudi pogine!

Le poslušaj jih enk.at: »Moram si ogledati te slike, spada v umetnost!« — a tisto minuto odpre vrata v dušo in satan vstopi v angelski podobi. »Zakaj ne bi bral do konca — potrebno je za izobrazbo« — pogovarja drugi oglašajočo se vest, — v resnici ga pa le strastna radovednost vodi na konopcu. Trelji: »Vem, doklej smem in vem, kje je treba reči: stoj!« — Revež, če je prešibak, da bi se ustavil le slabi misli, kako bo zmagal potem, ko od strasti omrežen ne bo videl drugega izhoda kot nov greh!

Skrbi, da boš imel čim manj skušnjav! Zato sk.bno zapiraj vrata v dušo: oči, ušesa... Prav nič ni potreba, da bi moral vse videti, da bi moral brati vsak umazan proizvod skvarjenih možgan, da bi se moral v vsako družbo rinili. Toliko si že poučen, da veš, da spi zver v Tebi, ki je ne smeš buditi. Kdor ve, da se hitro vname, se ne sme igrati z ognjem. Le če paziš nase z vso skrbjo, si boš ohranil visoko in plemenito mišljenje o zakonu, spoštovanje do žene in ljubezen do čistega srca.

O plesu ne bom zgubljal besed. Znano je, da je ples največji zvodnik v nečistost. Govoril sem s p.iletim zdravnikom, ki mi je tole povedal: »Veliko sem preplešal v mladih letih. Sedaj mi je žal. Napravil sem pa to skušnjo: Ni je stvari, ki bi eplivala tako dražljivo na vse čute in s tako silo vabila v nasladnost, kakor ples. Pijača, godba, objemanje, prozorne obleke, dišave, razkošje, vse je preračunjeno na najnižje nagone. Na plesu se nečistovanje zasnuje, se poštenje prodaja, po plesu se pa prod...«

O pijači Ti pišem posebej enkrat. Varuj se nezmernosti. Tri četrtiline manj nečistovanja bi bilo, ko bi se ljudje tako živalsko ne opijali. V pijanosti se zgodi največ nečistega greha. Zakaj? Alkohol oropa človeka razsodnega prevdarka, zamegli razum, razdraži pa počutnost. Pijanec je človek, ki je izpustil iz rok vajeti.

Varuj se pomehkuženja in vsake lenobe! Rod, ki dorašča, je poln mehkužja. Premnogi si ne znajo ničesar odreči, poslušajo na svoje počulke in jim suženjsko strežejo. Za lake ni naša organizacija, niti ne krščanstvo, ki na prvo mesto postavlja zahtevo po odpovedi: »Če se pohujša troje oko, izderi ga, če roka, odsekaj jo in vrzi jo proč...«

Množice mladih ljudi se ne morejo odločiti za resni življenjski cilj. Nič jih prav ne veseli, nikoli niso »razpoloženi«, v lenobi so se skisali. Poskušajo na vseh koncih, le resnega, trdega dela se ne lotijo. Tudi sport, ki danes pomeni vse, je česlo le maska za — lenobo, da ne govorim o fantih, katerim je še najljubši sport — spanje.

Stoječe vode se osmrade in lenuhi najprej zabredejo v močvarno nečistosti. Že v mladosti so uvelo listje, ki bo vse življenje služilo krečjemu za — gnoj.

Rajni dr. Francišek Lampe je baje rekel: »Moj duh je kakor mlin, ki melje neprestano!« Tudi mladostni duh je kakor mlin, ki živahno, neprestano melje in dela načrte. Če ne boš skrbel, da bo mlet žito, da bo zaposlen z resnim delom in visokimi misli, bo prišel sovražnik in mu nasul ljuške. Zato ne bodi zaspan! Delaj, veliko delaj in se trudi, snuj lepe, idealne misli! Delo ohranja telo čilo in srce vedro. — Izobrazuj se še dalje v svojem poklicu, živi za svoj stan, ljubi ga, pa boš videl, kako bo Tvoj trud blagoslovljen.

Hotel sem Te opozoriti še na nadnaravna sredstva, pa naj bo za danes dovolj. Osvoji si zaenkrat le naravne pripomočke, pa sem uverjen, da Te bo novo leto našlo veselega in srečni bodočnosti nasproti hilečega, kar je srčna želja Tvojega

brata Janeza.

— To in ono —

Telovadba in sport.

HOS (Hrv. orlovski savez) je tudi letos organiziral več tečajev. Tako se bodo ozir. so se že vršili tridnevni orlovski tečaji v Šibeniku, Dubrovniku in Varaždinu, petdnevni v Kominu (21. do 26. novembra) in v Splitu (26. novembra do 4. decembra), a v Zagrebu samem se bo vršil eden ali več telovadnih tečajev, ki bodo trajali po teden

dni ali še več. — Predsednik HOS dr. Protulipac je spisal delo: »Hrvatsko Orlovstvo«, ki o njem pravi novembrska številka »Orlovske Straže« (glasilo HOS), da so to knjigo navdušeno sprejeli ne le hrvatski Orli, temveč tudi izven Hrvatske, pri bratih Slovenih. — Splošnemu protestu mednarodne kat. mladine proti preganjanju katoličanov v Mehiki se je pridružil tudi HOS s protestom, ki ga je poslal tajništvu medn. kat. mladine

v Rim, v katerem se pridružuje molitvam po želji sv. očeta; vse Orle pa prosi, da se spomnijo v svojih molitvah žrtev — mučenec kat. cerkve v sedanji dobi. (Tudi mi to našim bratom prav toplo priporočamo! — Ur.) — Dne 19. septembra se je vršil v Medmurju v Nedelišču prvi okrožni orlovski zlet. Sodelovali so pri prireditvi tudi slovenski Orli iz Središča ob Dravi, katere je pozdravil br. Znidar. Po slovesni službi božji se je vršilo zborovanje, na katerem je med drugimi govoril vseuč. prof. dr. Boksić o zgodovini kat. cerkve pri Hrvatih in njenem uspešnem delu za kulturni in gospodarski razvoj hrv. naroda; v imenu slovenskih Orlov pa je pozdravil zborovalce br. preds. orlovskega društva v Središču. Popoldanske javne telovadbe, na kateri je nastopilo čez 100 telovadcev, se je udeležilo okrog 1500 gledalcev, ki so se mogli na lastne oči prepričati o delovanju medmurskega orlovskega gibanja.

Moderno malikovalstvo. Nemški zunanji minister Stresemann je v nekem svojem govoru v Kölnu omenil tudi, da se marsikje danes bolj časti in spoštuje telo kot duševne dobrine in je svaril pred pretiranim spoštovanjem sporta, kar bo dalo povod, da bodo pesniki in resni miselci smehli to pretiranost. Sicer se pa tudi razumni voditelji sportnega gibanja sami zavedajo te nevarnosti. Dr. Geisow, predsednik nemške plavalne zveze, je ponovno in s poudarkom šibal izrodke te vrste. Nekateri so izgubili namreč že vsak smisel za pravo in lepo ter vidijo v sportu le sport in nič višjega. Sport pa ni sam sebi namen!

Telovadba na olimpijadi leta 1928. Kakor leta 1924, v Parizu, tako bodo tudi telovadna tekmovanja v Amsterdamu podala prav zanimivo sliko o sposobnostih telovadnih organizacij v tej in oni državi. Za orodno telovadbo mora prijaviti vsaka država 8 telovadcev, 6 izmed teh nastopi še posebej v poljubno izbrani vaji.

Nov stadion v Berlinu. Za policijo je prišla na vrsto še pošta. Prvi imajo že svoj lastni stadion, pošto službenstvo pa je ravno kar dogradilo tudi svoj stadion po 16 mesecih; v ta namen se je 7. novembra vršila proslava tega dogodka na novem stadionu, kjer je govoril poštni ravnatelj Körber o nastanku in nalogah novega stadiona. — V dneh 29. septembra do 2. oktobra pa se je vršil v Berlinu tudi tečaj nemških sportnih učiteljev, ki se ga je udeležilo okrog 40 učnih moči izmed večjih nemških sportnih društev. Z ozirom na priprave posameznih sportnih zvez na olimpijske igre so tudi na tem tečaju obravnavali novejša odkritja na polju telovadnih vaj, zlasti lahke atletike in plavanja. Večino časa so porabili na praktičnih vajah.

II. češkoslovaške mednarodne sportne igre se bodo vršile prihodnje leto spet v Pragi. Zanimanje zanje je tudi v drugih državah. Amerika bo poslala posebno dele-

gacijo. Udeležile se bodo prireditve Nemška Avstrija, Belgija, Finska, Francija, Jugoslavija, Poljska in Švica.

Zveza češkoslovaških katoliških legionarjev je imela v Brnu 28. septembra svoj drugi občni zbor, na katerem se je ugotovilo, da šteje zveza danes 2413 članov — vsekakor razveseljivo število.

Češki Orli. Prvi orlovski odsek v Pragi obhaja letos 15 letnico svojega obstoja. Ob ustanovitvi, 11. okt. 1911 se je odsek imenoval »Krščansko-socialno telovadno društvo Prvi praški Orek«. — Tekom letošnjega leta si je več odsekov zgradilo lastne orlovske domove, sami jih nazivajo »Orlovna«. — Prvikrat so se vršile letos meseca avgusta orlovske duhovne vaje in sicer pri starodavni Marijini božji poti Hajki v Pragi. Udeležencev je bilo 29, duhovne vaje je vodil jezuit Vraštila. Vsi udeleženci so se počutili prav zadovoljni zlasti ob sklepu duhovaj, ko so prejeli skupno sv. obhajilo. Vodstvo orlovske organizacije namerava ravnostam drugo leto prirediti orlovske duhovne vaje za moško članstvo in naraščaj; enako se bo v doglednem času poskrbelo tudi za članice in mladenke.

Katoliški Sokoli v Ameriki (češkosl.) so imeli v dneh 26. do 30. avgusta v Čikagu svoj VII. zlet in telovadne tekme. Prihodnji zlet se bo vršil leta 1930. v St. Paulu v Minnesoti (Združene države).

Raznoterosti.

Priobčuje dr. Vinko Šarabon.

Plavanje čez Kanal.

V predzadnji številki »Mladosti« priobčeni članek o plavanju čez Kanal je bil par mesecev prej spisan kot priobčen. Med tem se je zgodilo dosti novega in moramo zato o tem še enkrat poročati. Popraviti moramo vesti, da se je Freybergu poskus posrečil; ni prišel čez in je moral tik pred obalo odnehati. Pač pa je letos kar pet drugih plavčev Kanal preplavalo, med njimi dve ženski. Prva je plavala čez Američanka Ederle, nato Američanka Corson, potem Nemec Vierkötter, za njim Francoz Michel in kot zadnji Anglež Derham. Anglež Burgess je študiral Kanal in njegove muhe 25 let in je lani povedal, katera pot je najboljša. Zato letos toliko uspehov in zato tudi zmeraj krajši čas, ki ga porabijo plavčaji za pot. Najmanj časa je dosedaj porabil Francoz Michel, 11 ur in 6 minut; Nemec Vierkötter je rabil poldrugo uro dalj; a ju je težko primerjati, ker je bilo morje pri poskusu Nemca razburkano, pri poskusu Francoza pa mirno in gladko. Sedaj ne bo šlo več za to, ali bomo Kanal preplavali ali ne, temveč samo za to, v katerem času ga bomo preplavali. Vierkötter pravi, da bo drugo leto spet plaval in da upa preplavati Kanal v 10 urah. Da bomo imeli za zmeraj pregled, bomo napisali seznam vseh tistih, ki so prišli čez, zraven pa letnico in čas, ki so ga porabili. Čas pišemo

tako, kakor je v sportu običajno; 23:40 pomeni na primer 23 ur in 40 minut. Ali pa, če beremo, da je kdo tekel kakšno razdaljo v eni uri, 12 minutah in 38 sekundah, zaplšemo takole: 1:12:38. To povemo tudi zato, da naši člani sportna poročila v dnevnikih lažje razumejo. Seznam plavačev je torej sledeči:

1. Webb	1875	21:45
2. Burgess	1911	23:40
3. Sullivan	1923	27:23
4. Tiraboschi	1923	16:23
5. Toth	1923	16:54
6. Ederlova	1926	14:32
7. Corsonova	1926	15:28
8. Vierkötter	1926	12:35
9. Michel	1926	11:6
10. Derham	1926	13:56

Vierkötter je šel jeseni letos v Ameriko, da preplava tam ožino med celino pri mestu Los Angeles in otočki Santa Catalina. Ta ožina je 3 km širja kot Kanal, torej 36 km široka, a še bolj težka, in je ni do letos še nihče preplaval. Lahko si torej predstavljamo Vierkötterjevo nevoljo, ko je na potu v Ameriko slišal, da je pravkar preplaval to ožino Amerikanec Taber, in sicer v razmema prav dobrem času 13 ur in 29 minut. Vierkötterju ne preostaja drugega, kakor da poskusi doseči krajši čas; bo imel vsaj to zadoščenje.

Nove knjige.

Poroča urednik.

Sv. Stanislav Kostka. Za 200 letnico kanonizacije sestavil Martin Štular, vzgojni vodja v škof. zavodu sv. Stanislava. 176 strani. S 6 slikami. Cena Din 20, 25, 30. — Dobi se pri jezuitih v Ljubljani. — Knjiga je temeljit življenjepis, prvi v slovenskem jeziku, obširnejšega še Poljaki nimajo. S to lepo knjigo smo tudi mi Slovenci res vredno in dostojno proslavili dvestoletnico kanonizacije tega slovanskega svetnika. Knjiga se lepo in gladko bere, tudi njena oprema je zelo okusna. Fantje, sezite po knjigi! Kakor nam je ljub in drag sv. Alojzij, tako nam mora biti, in v nekem oziru še bolj, sv. Stanislav. Slovan je in po vsej svojem življenju nam je nekako bolj dostopen, bolj razumljiv. Od njega se bomo učili zlasti dvoje: ljubiti Marijo in presv. Evharistijo. Naj bi knjigo oskrbeli tudi vsi vzgojitelji svojim učencem, starši svojim otrokom morda kot božičen ali novoleten dar. Spada prav gotovo tudi v knjižnico vsakega orlovskega odseka. Toplo jo priporočamo.

Misijonski koledar za l. 1927. Izdalo Misijonišče pri Domžalah. Cena 8 Din. — Kakor lani ga tudi letos prav toplo priporočamo. Vsa koledarjeva vsebina meri na to, da bi vnela, ohranila in pomnožila v Slovencih ljubezen do misijonstva. V glavnih člankih obravnava času primerne misijonske zadeve. Zanimivo je poročilo o slovenskem misijon-

skem gibanju v preteklem letu. Koledarski del je od lani izpopolnjen. Naslovna slika je ostala ista, slike, raztresene po knjigi, so pestre in zanimive. O onih, ki so v umetnem tisku zadaj pridodane, bi pripomnili, da so letos, žal, manj zanimive kot lani; manjka med njimi domačih. A to knjigi nikakor ne jemlje vrednosti. Cena ji je izredno nizka. Naj bi jo ta in zlata vsebina priporočila vsakomur.

Revček Andrejček. Ljudska igra v petih dejanjih. Za slovenske odre priredil Adolf Robida. Pevske točke uglasbil Marko Bajuk. 1926. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Ljudskega odra 9. zvezek. Cena za igro Din 18, za pevske točke Din 20. — Igro pozna malone vsak Slovenec, zato z veseljem pozdravljamo njeno novo izdajo in priredbo. Igra ima v sebi vse lastnosti, da se vsakomur prikupi. Bogato dejanje, resni prizori, veseli oddelki, lepa ljubezen, petje in pouk v nepriljenih besedi, vse to je zapadeno v igri in ji daje vrednost. Tudi pevske točke so dobre. Odri, sezite po knjižici!

Sv. Ciril in Metod. Spisal dr. Franc Grivec. Izdalo in založilo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Z 42 slikami. Cena Din 20 in 28. — To je dragocena knjiga, ki smo jo Slovenci že davno potrebovali. Spisal jo je večak svetlovega slovesa po najboljših in vseh doslej znanih virih. Ko človek to knjigo prebere, šele doume veličino teh dveh slovanskih apostolov, ki sta tudi našim pradedom v Prekmurju in v vzhodni Štajerski oznanjala sv. vero. Naša zemlja je posvečena po njunih stopinjah. Mojrsko spisano knjigo krasi tudi 42 pokrajinskih, zgodovinskih in nabožno-umetniških slik. Posebno lepe so slike ruskih slikarjev. Zato se je v resnici čuditi izredno nizki ceni knjige, ki obsega v veliki obliki 180 strani. Brez dvoma si jo bo omislil vsak zaveden Slovenec, kakor tudi vse naše knjižnice. Članki, ki so na koncu pridejani, bodo zelo dobrodošli za predavanja po društvi in odsekih. Na to tudi opozarjamo, ko knjigo prav toplo priporočamo.

Mali oglasi.

Dr. Opekovi govori (Brez vere, Za resnico, O dveh grehih, Začetek in Konec, Velika skrivnost, O ljubezni, Kam greš?, Vstajenje duše, Mesto na gori, Zgodbe o človeku, Zena s solncem in Božji dnevi) stanejo skupaj v celi zbirki: broširani Din 200, v polplatnu Din 310, v celem platnu Din 470. Priporočamo v zmislu ocene teh knjig v zadnji številki »Mladosti« zlasti knjižnicam.

Tečaji v »Domu duhovnih vaj« v prvem četrtletju 1927: januar: od 8. do 12. za mladeniče, ki se nameravajo poročiti; od 22. do 26. za rekrute; od 29. januarja do 2. februarja za načelnike in odbornike mladeniških Marijinih družb. — Marec: od 5. do 9. in od 12. do 16. za Orle; od 24. do 28. za mladeniče sploh.

Tolmačev nabiralnik.

Komunizem: nauk o skupnosti;
 gloriola: svetniški sij;
 simpatičen: prikupen, prikupljiv;
 interesirati: mikati, zanimati;
 ekliptika: dozdevna solnčna pot na nebesnem svodu;

gravitacija: težnost;
 binokelj: daljnogled za obe očesi;
 bakterija: klica, kal;
 gutaperča: posušen drevesni sok (iz nekkih tropičnih dreves);
 izolacijski: osamljiv;
 astronom: zvezdoznanec;
 formirati: oblikovati, napraviti, stvoriti.

Iz kraja v kraj

Orlovska srenja Sv. Lenart v Slov. goricah.

Prvič se oglašja naša srenja z dopisom v »Mladost«. Doslej je precej živahno delovala, kar nam pričajo marsikateri uspehi. Namesto prejšnjega šentlenartskega orlovskega okrožja je bila ustanovljena dne 7. januarja 1923 »Srenja Sv. Lenart v Slov. goricah«. Ta je vršila nadalje svojo dolžnost s tem, da je skrbela za redne srenjske odborovne seje in redne mesečne srenjske svete. Teh je bilo od 7. januarja 1923 do 1. oktobra 1926: 14 odborovnih sej, 30 srenjskih svetov ter 4 redni občni zbori. V odboru se je na drugem obnem zboru nadomestil tajnik, na tretjem pa predsednik. Ta odbor se je s svojo delavnostjo in požrtvovalnostjo vedno trudil po navodilih O. P., da bi dosegel cilj, za katerim stremimo. Žel je uspehe tudi v svojih prireditvah, katere hočem na kratko popisati. Prvi javen srenjski izlet se je vršil dne 27. julija 1924 k Sv. Antonu v Slov. goricah, kjer je srenja ravno ustanavljala prvi odsek. Da pa bi tem bolj vzpodbudili novorojeni odsek, smo kljub jako slabemu vremenu, v blatu in dežju, nastopili v polnem številu z javno telovadbo. To in drugo je pripomoglo, da smo z vztrajno požrtvovalnostjo navdušili tudi antonjevski odsek k pravemu smotretnemu delovanju. — Še istega leta, dne 27. septembra, je srenja, da vzpodbudi odsek pri Sv. Rupertu v Slov. goricah, priredila ondi drugi srenjski javni izlet z javnim nastopom. Ta je bil v novo pobudo vztrajnosti ne samo domačemu odseku, ampak tudi vsej srenji. — Vršila pa se je drugo leto 28. avgusta 1925 prva javna srenjska prireditev pri Sv. Trojici v Slov. goricah, združena s shodom kat. mladeničev. — Največji uspeh pa smo dosegli leta 1926., ko smo priredili dne 28. februarja 1926 prvo srenjsko akademijo pri Sv. Ani v Slov. goricah. Tu so se fantje zelo zavzeli za Orla, vedoč, da jih bo ta čuval in vodil na poti do vzvišenih ciljev. — Dne 6. junija 1926 smo priredili javno srenjsko prireditev, združeno s mladeniškim shodom pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, da tudi tamkaj s spodbudo olajšamo trud delavnemu odseku. — Za 29. junija 1926 je bila določena okrožna prireditev pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, ki pa je žal radi gotovih ovir morala odpasti.

Zato je naknadno sklenila srenja, da priredi dne 29. avgusta 1926 tretjo javno srenjsko prireditev v Sv. Juriju v Slov. goricah, tako da tudi tja ponese orlovskega duha. — Razvidelo se je iz teh prireditev, da se srenja živahno giblje s svojimi podrejenimi odseki: z novoustanovljenim pri Sv. Antonu, z začetnim pri Sv. Ani, z onim pri Sv. Benediktu, pri Sv. Lenartu in pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. — Ne smemo pa pozabiti, da naši odseki tudi v organizatoričnih in tehničnih tekmah niso zaostajali; nekateri so dosegli pohvalna pisma, dalje tudi malo ter celo veliko častno diploma. — Uvideli smo, da je srenja važen faktor v naši orlovske organizaciji. Srenja je žila, ki dovaja ali naj bi dovajala žilicam dovolj duševne in telesne hrane iz središča našega organizma, srca O. P. Zavedali smo se tega živo! Ob koncu tega dopisa, za katerega so odseki že večkrat drezali, mi je dolžnost, da se v imenu sedanjega srenjskega odbora zahvalim vsem bratom, sestram ter tudi naraščaju za veliko vztrajnost in požrtvovalnost. Bratje, nikdar ne odnehajmo v tem vzajemnem delu, zavedajmo se, da delamo za pošteno stvar, ki bo nam v korist in slovenskemu narodu! — Bog živi! — Kramberger Franc, tajnik.

Bjelina.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem bratom Orlom in sestram Orlicam bratje Orli-vojaki 6. pešpolka v Bjelini: Martin Voglar, čl. ods. Sv. Rupert v Slov. goricah, Adolf Klamfer, čl. ods. Sv. Martin pri Vurbergu, Feliks Ramuta, čl. ods. Sv. Martin pri Vurbergu, Franc Tkalec, čl. ods. Sv. Križ pri Ljutomeru, Stanko Kelemen, čl. ods. Žižki, Štefan Fratar, čl. ods. Žižki, Gustav Rajh, čl. ods. Ormož. — Bog živi!

Sv. Benedikt v Slov. Goricah.

(V spomin t. bratu Matiju Zimiču, umrlemu 14. novembra 1926.)

Bol je stisnila naša srca. Skoraj nismo verjeli. In vendar je bila resnica — bridka resnica. On, ki se je pred kratkim udeleževal društvenega življenja, je ležal doma na mrtvaškem odru, odet z rožami, kakor cvet med cvetjem. Neumljiva so pota božje Previdnosti — kdo naj jih doume? Bog

je tako odločil, vzel ga je od dragih, ki so ga ljubili, in ga kakor cvetko presadil v svoj vrt. Ljub je bil Bogu, zato ga je vzel iz te solzne doline polne zmot, prevar in laži... Zato klonimo ponižno svoj razum pred tem sklepom Previdnosti božje. — Tvoje mlado življenje, dragi Matija, katero si tako zgodaj končal — komaj 19 let Ti je bilo! — si dobro porabil. Vedel si, da je mladost čas setve. Zato si se z vsem sreem oklenil Orla, vedoč, da najdeš v krogu enakomislečnih fantov oporo na življenja težki poti. — Ko so drugi fantje Tvojih let omahovali, ali bi ali ne v strahu pred ničvrednimi fanti — slabiči, si stal Ti trdno v naših vrstah. Vedel si sicer, da se pravi biti Orel, boriti se zoper samega sebe, boriti se za krščanska načela za njia uveljavljenje v javnem in zasebnem življenju. Znano Ti je bilo, da naša organizacija zahteva žrtev. Toda Ti se tega nisi ustrašil, ampak si se pridružil naši četi, vztrajal si z nami — do zadnjega. Vestno si izpolnjeval svoje dolžnosti kot Orel: »Zlata knjiga« Ti je bila kašipot in zvezda vodnica v Tvojem življenju. K božjemu Solncu se je dvigal Tvoj duh. Bil si prijatelj božjega Srca. Rad si se krepčal ob obhajilni mizi z angelskim kruhom. A sedaj, kakor upamo, si prejel plačilo zvestih, veseliš se, ko gledaš božje Solnce — Kristusa, h kateremu se je Tvoj duh dvigoval liki orel — vedno višje in višje. — Dragi Matija! Zapustil si očeta, mater, brata; odšel si od nas k Očetu Luči, da pozdraviš in se pokloniš svoji nebeški materi — Mariji, katere zvesti sin si bil. Tvoj zgled naj bo bodrilo tudi nam, ki si nas ostavil v maju življenja, da gremo neustrašeno naprej do končnega cilja, ki je bil tudi Tvoj cilj: ostati pošten, zvest Bogu, Mariji, cerkvi in narodu...

Vojaško pismo iz Zagreba.

Ježica, ti rodna vas, kjer mi je tekla mladost, bodi mi pozdravljena! Ze sem mislil, da Te bom videl po dolgih letih spet, pa mi usoda ne da. Nov list sem obrnil v knjigi svojega življenja in sem bral: čašo bridkosti posrkaj do dna! Zato naj ta pozdrav velja in kliče za Teboj do lepših dni. — Pa tudi Vam, bratje pošiljam vroče pozdrave. Najprej Tebi, Šafar, ki si najbolj reden, potem Tebi, Jože, ki si tako dolgo molčal, pa Tebi, Tone, ki si še v Rimu pozabil name, z Jožetom in Jankom vred, in še Tebe posebej pozdravljam, Franc, ki ni glasu od Tebe, kar si Dalmacijo zapustil, — dalje vse tiste, ki me poznajo in jim je ime: Janko, Avgust, Korl, Ivan, Andrej, Stanko, razni Franci, ki jih Ježica največ premore, in končno vse tiste, ki Vam imena ne vem in me komaj poznate kot brata. — Srečen božič Vam želim prav iz srca; jaz ga praznujem že tretjič na tujem in še enkrat ga bom. Pride pa čas, ko se spet povrnem med Vas, da bomo skupno orali, kot smo orali nekdaj. Ne bom pozabil na Vas in ne na

ideale, ki so nam skupni. Pa Vi? — Ko bo polnočna maša in zadone orgle s kora in pesmi veličastne spev: Nocoj Gospod se je rodil — veselimo se! — tedaj se spomnite, da sem v mislih in vzdihih pri Vas. Pišite kaj! Bog živi! — Vaš Franjo Strah, Petrinjska 12, Zagreb.

Trebanjsko orlovsko okrožje. Da se članstvo naše organizacije prepriča o delu bratskih odsekov in našega okrožja, podajamo koncem leta nekoliko poročila. — Redni občni zbor z volivami smo imeli dne 31. oktobra. Iz poročil okrožnih odbornikov smo se prepričali, da v letošnjem letu ni bilo naše okrožje med zadnjimi, četudi ne more pokazati vsega, česar bi bilo želiti. — Br. načelnik je v svojem poročilu orisal delo okr. vadičeljskega zbora in splošno tehnično gibanje in umevanje posameznih edinic. Na sedežu okrožja sta se vršila dva tehnična tečaja za odsekovne načelnike in vadičelje. Splošne tehnične tekme so posetili skoro vsi odseki in dosegli znatne uspehe. Okrožje je v tem letu izpeljalo okrožne tehnične tekme in odseke-zmagovalce primerno nagradilo. Tudi orodne telovadbe se fantje vedno bolj oklepajo, kar nam daje upanja, da v bodoče tudi tega nedostatk pri nas ne bo več! — Iz tajnikovega poročila posnemamo, da je okrožni odbor imel stalen stik z odseki in nadodbori, saj izkazuje vložni zapisnik 309 došlih in odposlanih dopisov. Sej se je izvršilo 20. okrožni sveti 4. Koncem septembra se je nahajalo v okrožju 154 rednih članov. — Naraščaja je v okrožju 180. Od teh je 48 mladcev in 132 naraščajnikov. Ugotovilo se je tudi, da po nekaterih odsekih zelo malo skrbijo za pridobitev naraščaja in vsestransko njegovo vzgojo. Za dvig in vzgojo naraščaja, bo treba v bodoče posvetiti večjo skrb. — Blagajniško poročilo izkazuje 2049 Din dohodkov in 1930 Din izdatkov. Glavni vir dohodkov je bil 50 odstot, prispevek od čistega dobička okrožne prireditve in darovi raznih dobrotnikov. — Br. predsednik je na občnem zboru pokazal jasno sliko, kaj je med letom storil okrožni odbor in kakšno je bilo življenje odsekov. Naštev poslovnih revizije in njih uspeh. Opisuje prosvetne tekme in javne prireditve. Osobito se okrožno prireditev, ki se je letos izvršila v Tržišču dne 13. junija. Ker je bil ta dan obdarovan s solncem, je prišlo v Tržišče mnogo ljudi, ki so imeli priliko spoznati, kaj Orel zna. Tabor je potekel v polno zadovoljnost občinstva in Orlov. Saj so bili govori polni zdrave vsebine. Govorili so: zastopnik novo-meške ekspoziture profesor Ambrožič, zastopnik okrožja br. Grebene in tržiški župan g. Kobal. Četa 92 Orlov v krogih in poleg teh še sestre Orlice in naraščaj je bil za tukajšnji kraj lep prizor. Posebno so ugajale ljudstvu dobro izvedene telovadne točke. — Vršile pa so se v našem okrožju še tri druge prireditve in sicer: ekspozit-

turna v Trebnjem, mokronoške srenje na Žalostni gori pri Mokronogu in prosvetni tabor v Št. Vidu pri Stični. V Mokronogu in v Št. Vidu je bila blagoslovitev ondodnih društvenih domov. — Bog živi! — L. G.

Kriva Palanka.

Vesele božične praznike in srečno novo leto žele bratom in sestram v Sloveniji Orlovjaki v Krivi Palanki: Ivan Ivanc, Večike Lašče; Janez Podjed, Kamnik; Janez Hafner, Stara Loka; Pavel Malovašič, Št. Jošt nad Vrhniko; Franc Lotrič in Miha Habjan, Dražgoše; Ivan Belec, Sora; Štefan Hudolin, Češnjica; Ignacij Studen, Visoko nad Kranjem; Valentin Sušnik, Besnica; Leopold Nastran, Studeno. — Dragi bratje! Skoro bo minulo devet mesecev, ki smo jih preživel v tujini brez Vas. Dopisovali smo si, da smo drug drugemu povedali, kako se godi nam in kako delujete Vi. Sedaj bo pa zopet prišel tisti veseli čas, da bomo, kar nas ima skrajšani rok, prihiteli nazaj v Vaš krog. Za veselo svidenje Vam kličemo pristrčni: Bog živi!

Gorje pri Bledu.

Naš odsek je v preteklem letu utrpel več izgub. Načelnik br. S. Pristov je odšel za 2 leti k vojni mornarici. Bil je dober vadiatelj kakor tudi igralec na društvenem odru. Pa po preteku tega roka bo, kakor upamo, stopil zopet v naše vrste. — Br. J. Ambrožič se je pa poslovil od odseka za vedno, stopil je namreč v red Salezijancev. Dasi ni bil telovadec, je bil vendar pri fan ih priljubljen, ker je bil v družbi vedno vesel. Obiskoval je tudi redno fantovske sestanke, udeleževal se je rad orlovskih prireditev, nastopal je vedno v narodni noši pod imenom »Šmonov Janez«. Bil je tudi dober igralec, sprejemal je vedno najtežje vloge. Želimo mu, da se uresničijo njegove želje, da po končanem učenju postane duhovnik v salezijanskem redu. — Br. J. Lipovec se je poročil in je odšel v župnijo Ribno. Želimo mu v novem stanu obilo sreče in zadovoljnosti. — Te izgube bomo skušali celiti z novimi močmi, tako da izgube ne bodo odseku v škodo. Ponosni smo, da je odsek vzgojil fan'e, ki se bodo z veseljem spominjali tistih ur, ki so jih prebili v poštenu fantovski družini. — Izleta v Rim se je udeležilo 5 bratov (2 v kroju) in še 9 drugih oseb. Tako da je bila naša župnija zelo častno zastopana. — Pri vrtni priredvi bralnega društva dne 6. junija je nastopil odsek z vsem naraščanjem pri prostih vajah in na orodju. S tem je pokazal uspeh zimskega dela. — Bog živi!

Zagreb.

Pismo vojaka domačemu odseku.

Dragi bratje! Vsem Vam, ki ste z menoj vred orali trdo orlovsko ledino in skupno

z menoj sejali seme kulture in prosvete. Vam, bratje, med katerimi sem preživel toliko lepih dni, doživel toliko srečnih ur, vsem Vam, ki me poznate po delu in uspehih, Vam, ki ste in še korakate po isti poti, za istimi cilji, kot jaz, ki se borite za ista načela, kot sem se boril jaz, vsem Vam, ki ste borci in pristaši iste velike orlovske misli, — Vam, bratje, pošiljam in kličem orlovski pozdrav: Bog živi! — Precej Vas je, ki me ne poznate drugače, kot po imenu — ki ste stopili v naše vrste šele po mojem odhodu iz odseka ali pa tik pred njim — in Vam mlajšim še poseben pozdrav. Saj ste Vi naša bodočnost, poklicani in dolžni, da sledite ista pota, da se trudite kot Vaši predniki, z istimi močmi in istimi sredstvi, za dosego istih ciljev, da stopite v borbo za ista načela, za isto misel, za misel, ki Vas je privedla v naše vrste in katera Vas mora spremljati ob vsakem Vašem koraku, ob vsakem delu in vsakem načrtu. Bodite pravi Orli, neustrašeni, vedno in ob vsaki priliki zavedni. Imeli boste včasih težke trenutke, — kakor sem jih imel in jih še imam jaz, — čuli boste očitke, — sto je načinov, ki se jih nasprotniki poslužujejo, da bi omajali v Vaših sreih vero v bodočnost in procvit organizacije. Razlagali Vam bodo, da je naša organizacija brezmiselna, v službi gotove klike, — ne klonite! Različna so naša in nasprotnikov sredstva, različni cilji. Ni mi treba razlagati, kateri so boljši; sami ste sodili že takrat, ko ste se odločili, stopiti v naše vrste. Tekom časa se boste še trdneje uverili, da je naša organizacija najlepša, njen ustroj res naš, domač in ne s tujih vrto presajen. Toliko Vam mlajšim in še posebej onim, ki v prihodnjih mesecih odidete služiti kralju in domovini. Tam bo Vaša preskušnja, — na Vas samih je, da jo dobro prestanete, zato se pripravite nanjo. — Vam, ki ste mojih let, ni treba mnogo besed. Poznate me po delih, saj ste bili priča uspehov in neuspehov. Daleč so že tisti dnevi... Ali v spominu se niso pomaknili ni za čas nazaj — v srečo in dušo so zapisani — in ni je sile, ki bi jih iztrgala ali zabrisala. Vaš sem, bratje, kot sem bil pred leti in misel mi vedno spremlja Vaše delo, Vaše uspehe. Orel sem bil, sem in ostanem, to sem vedno priznaval — ni me in ne bo me pred nikomur sram. Zanimam se za Vaš napredek in za napredek Orla sploh, le škoda, da se me tako malo spominjate. — Nadalje Vam čestitam na uspehih, ki ste jih na obojih tekmah dosegli. Le tako naprej! — Tudi zame še pride dan vstajenja, svobode, in takrat bratje, upam, da ne bo zaprek, da stopim spet med Vas, da skupno gradimo, skupno delamo za ideje, ki nam jih je začrtal naš veliki Krek in ki nam jih poje naša orlovska himna:

Narod slovenski, k nesmrtni slavi
Tvoji, se naše sile bore.

Bog živi! — F. S.

Za šalo in zares

Za smeh.

»Vaš sin se slabo uči. Včeraj je bil zgodovino vprašan in ni vedel niti to, kdaj je Karel Veliki umrl.« — »Oprostite, gospod profesor, pri nas doma ne beremo nič časopisov.«

*

Ravnatelj jetnišnice vpraša kaznjence: »Zakaj ste tukaj, zapeljani moj prijatelj?« — »Žrtev nesrečne številke 13 sem.« — »Kako to?« — »12 porotnikov in 1 državni pravdnik.«

*

Kmet pride k odvetniku in mu pripoveduje neki slučaj z vsemi podrobnostmi. »Ljubi moj, to pravdo bova zgubila,« mu reče odvetnik. »Ravno to sem hotel vedeti,« se odreže kmet, »jaz sem namreč nasprotna stranka.«

*

Med dvema mestecema so hoteli vpeljati avtomobilno zvezo. Na seji je dejal eden gospodar: »Mislim, da bi bilo najbolje, če bi vozil avto 30 km na uro.« — »Ni mogoče,« je dejal nekdo drugi, »od nas do vas je samo 24 kilometrov.«

*

»Gospod profesor, pravijo, da obvladate vse jezike.« — »Samo dveh ne, jezika moje žene in moje tašče.«

*

»Povej mi Pepček, kaj napraviš tedaj, če stopi starejši gospod ali starejša gospa v električni voz in ni nobenega sedeža več?« — »Tako se delam, kot bi spal.«

Neki slikar je bil povabljen na pojedino. Bil je s kmetov doma in je v mladih letih krave pasel. Njegov sosed pri mizi se je hotel norčevati iz njega in ga je vprašal, tako glasno, da so vsi slišali: »Kaj ne, Vi ste nekoč krave pasli. Ali Vam to dobro služi?« — »O, izvrstno, vsako govedino lahko na prvi pogled spoznam.«

*

»Ali niste imeli nikogar, ki Vam je pri vlogu pomagal?« — »Ne, gospod sodnik. Toliko ni vse skupaj vredno, da bi imel še pomočnika.«

*

»Vaša igra se je kaj slabo obnesla. Gnila jajca so metali na oder.« — »Ja pa ploskali so tudi.« — »Seveda, če je kakšno jajce zadelo.«

*

Izvošček piva je stal na Dunaju pred sodiščem. »Ali poznate svetost prisege?« ga je vprašal sodnik. »Ne, sem šele prav malo časa na Dunaju.«

Rešitev ugank v 11. številki:

1. Skrivnica »Grb«: Po zaslugi plačilo.
2. Magični kvadrat: malina, libera, narava.
3. Besedna uganke: Ne hvali se konjska dlaka, ampak hilstost.
4. Posetnici: Zabret; Orlovstvo; Zlata knjiga Orlov.

Ugank ni nihče prav rešil. Došla je ena sama rešitev!!

Vsebina 12. štev.: Prosveti in omiki: Posvetitev sv. Alojziju. — R. Trnovčan: Sv. Stanislav. — A. Ilija: Mi in naš naraščaj. — Splošne orlovske tekme v l. 1926. — R. Trnovčan: Nocoj je lep večer! — Br. Janez: Rimski mozaik. — Hrastov: Tistim, ki narobe pišejo. — F. Neubauer: Odpoved. — F. Neubauer: Večer. — Odemsov: Žegnanje. — F. Pengov: Znanost in vera. — F. Neubauer: Pesem veselega fanta. — J. Okorn: Oba. — J. J.: Ob novem letu. — Otokar J.: Kako smo potovali v Ameriko. — Kocijančič V.: Zastrupljenje krvi. — Orlovski pisma. — To in ono: Telovadba in sport. — Raznoterosti. — Nove knjige. — Mali oglasi. — Tolmačev nabiralnik. — Iz kraja v kraj. — Za šalo in zares. — Slike: Sv. Stanislav. — Priprave za rimske tekme: razovka v vesi. — Priprave za rimske tekme: premet iz ročne stoji (br. Hvale). — Škof dr. Jeglič med ameriško mladino.

'Brezalkoholna produkcija', Ljubljana, Poljanski nasip 10/26,
pošlje vsakemu naročniku **„Mladosti“** zanimiv
cenik brezplačno. **Zahlevajte ga takoj; ne bo vam žal!**

Urednik: Jože Jagodje.

Čične ilustracije in jasni klišeji

dajo reklamni šele pravo lice!

Jugoslovanska tiskarna
Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

Klišarna - Litografija - Kameno-
in offset-tisk - Rotacija - Stereo-
tipija - Knjigo- in umetniški tisk

Prodajalna K.T.D.

(prej Ničman)

Ljubljana (poleg Jugoslov. tiskarne)

Vse pisalne potrebščine, po-
dobe, molitveniki, svelinje,
devocijonalije itd.

Svoji k svojim!

Salda-konti, štrance,
blagajniške knjige,
= amerik. žurnale =
odjemalne knjižice

itd. — nudi p. n. trgovinam po iz-
redno ugodnih cenah

knjigoveznica K.T.D.
v Ljubljani, Kopit. 6/II.

Naša domača
Kolinska cikorija

je izborna in izdatna.

Zelo priporočamo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska c. 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe
kakor tudi stavbe med časom gradnje; b) vse
premično blago, mobilije, zvonove in enako;
c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokli in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjs-
nem oddelku zavarovanje na doživetje
in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska
zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

L. Mikuš

Ljubljana
Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
**dežnikov in solnč-
nikov in
izprehodnih palic.**

Popravila točno in solidno.

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta 8

se priporoča cenjenemu občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih

**kleparskih in vodovodnih instalacij-
skih del ter za pokrivanje streh.**

Vsa stebna in kleparska dela v priznano
solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in
poštne prost. Popravila točno in po
najnižji ceni.

Podružnica v TRSTU, Via Miramare 65,
ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

Klobuke, srajce,

krapate, dežne plašče, dežnike i. d. modno
blago kupite najceneje pri

„Amerikancu“, Ljubljana, Stari trg 10.

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom)

ima v zalogi:

**vse potrebščine za kroj, telovadne obleke, telovadne čevlje,
poslovne tiskovine in knjige za odseke.**

Tiskovine za Čebelico. — Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin
za šminkanje igralcev. — Sprejema vloge v Centralno Čebelico.

Kupujte pri lastnem podjetju!

Kupujte pri lastnem podjetju!

„Jugometalija“ r. z. z o. z.

splošna kovinska industrija izdeluje vsakovrstne bakrene
kolle kakor tudi vsakovrstne druge pločevinaste predmete.

Telefon 729

Ljubljana, Kolodvorska ul. 18

Telefon 729

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Jurčič Josip, Spisi. Uredil dr. Ivan Grafenauer. 10 zvezkov po Din 16.—, vezani
po Din 20.—.

Glaser, Zbirka slov. narodnih pesmi. Din 16.—, vezano Din 20.—.

Gregorčič, Poezije. I. zvezek. Din 16.—, vezano Din 20.—.

Miran Boris (Stritar), Strunam slovo. Din 6.—, vezano Din 10.—.

Burnett-Pribil, Mali lord. Roman. Din 20.—, vezano Din 30.—.

Širok, Slepi slavčki. Kratke povesti. Din 18.—.

Bevk, Rablji. Povesti. Din 20.—, vezano Din 30.—.

Bevk, Faraon. Povesti in slike. Din 28.—.

Cankar, Moje življenje. Din 16.—, vezano Din 20.—.

Erjavec Franc, Izbrani spisi. I. Din 16.—.

Kellermann-Velikinja, Tunel. Socialni roman. Din 24.—, vezano Din 30.—.

Meško, Dve sliki. Povesti. Din 20.—, vezano Din 36.—.

Pregelj, Joannes Plebanus. Povesi. Din 30.—.

Pregelj, Zgodbe zdravnika Muznika. Zgodovinska povest. Din 14.—.

Tagore, Povesti. Din 12.—.

Erjavec, Slovenci. Zemljepisni, zgodovinski, ku turni in gospodarski pregled.
Osnovi za predavanje. Din 40.—.

Dostojev, Pravila za oliko. Din 30.—.

Ceniki so brezplačno na razpolago!

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Mladost glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu.
Urejuje Jože Jagodic, Ljubljana, Pred škofijo 4. — List
izdaja konzorcij „Mladosti“ v Ljubljani (Dr. Joža Basaj, Ljubljana, Dunajska c. 38). —
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč). — Upravišтво je v Ljubljani, Ljudski
dom (pisarna Društvene nabavne zadruge). — Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom
(Orl. Podzveza). — Naroča se: Upravišтво „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. —
Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30.— letno;
posamezna številka Din 2.50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.